

Economisch-Statistische Berichten

ALGEMEEN WEEKBLAD VOOR HANDEL, NIJVERHEID, FINANCIËN EN VERKEER
UITGAVE VAN HET INSTITUUT VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

6^E JAARGANGWOENSDAG 15^I JUNI 1921

No. 285

INHOUD

	Biz.
DE CONSUMENTENRAAD IN DE TYPOGRAFIE door <i>Mr. Dr. A. A. van Rhijn</i>	509
Herziening der Ongevalwet II door <i>J. C. van Dam</i> ..	511
Handelsarbitrage door <i>Mr. W. Nolen</i>	514
Londensche Correspondentie.....	515
Index-cijfers	516
AANTERKENNINGEN:	
Uitgifte van 5 pCt. schatkistbiljetten.....	517
Internationale Kamer van Koophandel.....	518
BOEKAANKONDIGING:	
Dr. W. Mautner: Der Bolschewismus, Voraussetzungen, Geschichte, Theorie; zugleich eine Untersuchung seines Verhältnisses zum Marxismus, bespr. door Prof. <i>Mr. D. van Blom</i>	520
STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN	520—527
Geldkoersen.	Effectenbeurzen.
Wisselkoersen.	Goederenhandel.
Bankstaten.	Verkeerswezen.

INSTITUUT

VOOR ECONOMISCHE GESCHRIFTEN

Algemeen Secretaris: *Mr. G. W. J. Bruins.*

Assistent-Redacteur voor het weekblad: *D. J. Wansink.*

Secretariaat: *Pieter de Hooghweg 122, Rotterdam.*

Aangeteekende stukken: *Bijkantoor Ruige Plaatweg 37.*

Telef. Nr. 3000. Telegr.adres: *Economisch Instituut.*

Postcheque en girorekening *Rotterdam No. 8408.*

Abonnementsprijs voor het weekblad franco p. p. in Nederland f 20,—. Buitenland en Koloniën f 25,— per jaar. Losse nummers 50 cents.

Leden en donateurs van het Instituut ontvangen het weekblad gratis.

Advertentiën f 0.50 per regel. Plaatsing bij abonnement volgens tarief. Administratie van abonnementen en advertenties: *Nijh & van Ditmar's Uitgevers-Maatschappij, Rotterdam, Amsterdam, 's-Gravenhage.*

13 JUNI 1921.

Ook deze week bleef de geldmarkt onveranderd. Particulier disconto was wederom ongeveer gelijk aan het bankdisconto; alleen maandspapier was gezocht en kon dientengevolge niet onbelangrijk lager plaatsing vinden; 4 à 4½ pCt. Daar de prolongatierente na een kleine verheffing tot 3½ pCt. op Dinsdag opnieuw tot 3 pCt. terugliep, trachtten enkele geldgevers, die gewend zijn gelden op prolongatie uit te zetten, door het nemen van maandspapier een betere rente te maken.

De Minister van Financiën stelt op Maandag 20 dezer de inschrijving open op een bedrag van 70 miljoen 3- en 6-maands promessen.

De kalme stemming op de wisselmarkt van de vorige berichtswEEK was deze week weder geheel verdwenen. De groote schommeling van den dollarkoers deed nu ook de andere wissels, vooral Londen, sterk

fluctueeren, waarbij de koersen zich ten nadeele van den gulden bewogen. Daarentegen waren Marken, zooals eigenlijk van zelf spreekt, weder flauwer. Regelmatig brokkelde de koers enkele centen per dag af, hetgeen heden in een vrij hevige daling overging, die den koers op 4,25 bracht.

LONDEN, 11 JUNI 1921.

In de geldmarkt heeft gedurende de afgelopen week practisch geen verandering plaats gehad, uitgezonderd aan het einde der week, toen geld een weinig lastiger te verkrijgen was.

Hernieuwing van daggeld werd gedaan tegen 4½ pCt. en nieuw geld tegen 4 pCt., terwijl zevendaagsgeld 5 pCt. bleef.

De discontomarkt bleef kalm, met de volgende koersen:

twée-maandspapier	5½— ⁰ / ₁₆ pCt.
drie- „	5 ⁰ / ₁₆ — ⁵ / ₁₆ pCt.
vier- „	5 ⁰ / ₁₆ — ⁵ / ₁₆ pCt.
zes- „	5 ⁵ / ₁₆ pCt.

DE CONSUMENTENRAAD IN DE TYPOGRAFIE.

Het laat zich aanzien, dat in de eerstkomende tijden, behalve aan de verhouding tusschen den werkgever en den werknemer, ook aan een andere verhouding in het maatschappelijk leven meer en meer de aandacht zal moeten worden gewijd. Wij bedoelen de tegenstelling tusschen producent en consument, die zich steeds sterker begint te openbaren.

Nog korten tijd geleden heerschte de vrije concurrentie onbeperkt. Tegenwoordig evenwel wordt deze meer en meer uitgeschakeld. Men kan geen courant opnemen of men leest van afzonderlijke ondernemingen, die zich tot combinatiën hebben vereenigd. De ondernemers van een zelfde product sluiten meer en meer belangengemeenschappen om gezamenlijk den afzet te regelen. Zulks is inderdaad een gelukkig verschijnsel, in zoover daardoor de verspilling van productieve krachten wordt tegengegaan. Maar het meer en meer uitschakelen der concurrentie bergt tevens de mogelijkheid in zich van uitbuiting van den verbruiker. De voortdurend toenemende macht der werkgevers- en werknemersvereenigingen brengt hetzelfde gevaar, met zich mede. Daarom begint de rechtspositie van den verbruiker op het oogenblik de bijzondere aandacht te vragen.

Een poging tot oplossing van de tegenstelling tusschen producent en consument is in de Typografie gedaan door het instellen van een Consumentenraad, waarbij aan den verbruiker een controle op de prijs-tarieven der ondernemers wordt toegekend.

Deze Consumentenraad is een logisch gevolg van de geheele inrichting der organisatie. De organisatie

werd destijds opgezet door werkgevers en werknemers om aan de in het vak heerschende misstanden een einde te maken. Men beoogde inperkings der concurrentie, voor zoover als zulks noodig was, om aan werkgevers en werknemers een redelijk bestaan te verzekeren. Voor dit doel riep men een Collectief Contract en een prijstarief in het leven. In het Collectief Contract werden talrijke bepalingen opgenomen om de samenwerking tusschen werkgever en werknemer te bevorderen. Door het aanvaarden van het verplichte lidmaatschap verleenden werkgevers- en werknemersverenigingen elkander een sterken steun. Ten slotte werd de samenwerking ook op het terrein van het prijstarief uitgebreid en werd in de laatste Collectieve Arbeidsovereenkomst vastgelegd, dat ten aanzien van de vaststelling der tarieven eveneens onderling overleg zal plaats vinden. Zoo ziet men in de Typografie de positie van den producent, n.l. werkgever en werknemer, zich steeds versterken.

Een goed systeem van bedrijfsorganisatie brengt logisch met zich mede, dat ook aan den verbruiker de gelegenheid wordt gegeven zich te overtuigen, dat met zijn belangen behoorlijk wordt gerekend. Tegenover den producent moet ook aan den consument een rechtspositie in het bedrijf worden toegekend.

In de Typografie was er nog te meer aanleiding daartoe over te gaan, omdat onder het groote publiek allerlei praatjes over reusachtige drukkerswinsten de ronde begonnen te doen. Dat deze praatjes op goede gronden zouden berusten, is nimmer ook maar eenigszins aannemelijk gemaakt. Niettemin ondervonden de leden der organisatie er de nadelige gevolgen van.

Door het instellen van een Consumentenraad heeft men nu een orgaan geschapen, waarin de klachten van den consument met den producent kunnen worden besproken en overwogen. Op deze wijze kan de producent het ten onrechte verloren vertrouwen herwinnen en toonen, dat hij met de belangen van den verbruiker wel degelijk naar behooren heeft gerekend.

Wij willen thans het reglement van den Consumentenraad in de Typografie wat nader onder de oogen zien. Dit reglement werd door de laatste Algemeene Vergadering van de Federatie der Boekdrukkerijenbonden, met slechts eenige stemmen tegen, vastgelegd.

Artikel 1 geeft het doel van den Raad aan, en luidt als volgt:

„Er bestaat in de Typografie een Consumentenraad, welke zich heeft te overtuigen, dat de door de werkgeversorganisatiën vastgestelde prijstarieven voor de verbruikers niet onredelijk en onbillijk zijn.” Dit artikel is meer een algemeen gestelde inleiding en moet nader worden gezien in verband met artikel 3 van het reglement, waarop wij straks terugkomen.

Een lastig vraagstuk was dat van de samenstelling van den Consumentenraad.

Men stuitte daarbij al aanstonds op de moeilijkheid, wie de leden zou moeten aanwijzen. Waren er in elk bedrijf verbruikersverenigingen, op dezelfde wijze waarop er werkgevers- en werknemersverenigingen zijn, dan was de oplossing zeer eenvoudig. Men zou dan aan de verbruikersvereniging kunnen verzoeken, de leden van den Consumentenraad aan te wijzen. Maar in de Typografie is geen enkele organisatie aanwezig, die als een behoorlijke vertegenwoordiging der verbruikers kan gelden. De eenige vereniging, die er nog voor in aanmerking zou kunnen komen, is de Nederlandsche Uitgeversbond. De uitgever immers is de afnemer van den drukker, die boeken drukt. Maar daarmede zou geen behoorlijke verbruikersvertegenwoordiging zijn geschapen. Want het boekwerk is slechts een zeer, zeer klein gedeelte van al het drukwerk, dat wordt gereedgemaakt. Daarnaast staat b.v. de veel grootere rubriek van het zgn. handelsdrukwerk. Bovendien is er op het oogenblik reeds een nauw contact tusschen de Boekdrukkerijenbonden en den Uitgeversbond, wat met zich medebrengt eenerzijds, dat de uitgevers reeds in de gelegenheid zijn voor hun belangen als verbruikers op te komen, anderzijds, dat

het groote publiek tusschen een drukker en een uitgever bijna geen onderscheid maakt en meent dat een uitgever hooge drukkosten weer met genoegen op zijn afnemers afwentelt, waardoor een Consumentenraad, waarin alleen uitgevers zitting hebben, als geheel onvoldoende zou worden beschouwd.

Wij willen er terloops op wijzen, dat in andere bedrijven organisatiën bestaan, die zeer wel als de vertegenwoordiging der verbruikers zouden kunnen gelden. Het „Algemeen Handelsblad” van 9 April van dit jaar (avondblad) bevatte zeer belangwekkende mededeelingen over de organisatie, die in het Rijwielbedrijf is tot stand gekomen. Sedert eenigen tijd bezitten de Bond van Rijwielhandelaren- en herstellere in Nederland en de Nederlandsche Vereeniging voor Rijwiel- en Automobiellindustrie gezamenlijk een Centraal Bureau voor den Rijwielhandel. Dit bureau brengt een samenwerking tusschen de grossiers en de handelaren tot stand, o.a. door de vaststelling van prijzen. Tegenover deze hechte producentenorganisatie zou een machtige vereeniging als de Algemeene Nederlandsche Wielrijdersbond volkomen in staat zijn de noodige samenwerking tusschen producent en consument tot stand te brengen.

Waar evenwel voor de Typografie zoo iets niet mogelijk is, daar werd overwogen of niet de producent zelf de leden van den Consumentenraad zou kunnen aanwijzen. Indien men daarbij personen uitnoodigde, die in het publieke leven het algemeene vertrouwen genieten, dan zouden tegen een dergelijke regeling niet zoo ernstige bezwaren kunnen worden ingebracht. Intusschen zou men dan toch dezen toestand krijgen, dat de producent zelf zou aanwijzen, wie controle op hem zou uitoefenen, waardoor de onafhankelijkheid van den Consumentenraad mogelijk in twijfel zou worden getrokken. Om deze reden was het beter te beproeven een regeling te ontwerpen, waarbij de benoeming aan een volkomen onafhankelijk persoon wordt toevertrouwd.

Zoo kwam men er in de Typografie toe, een uitnoodiging tot Zijne Excellentie den Minister van Arbeid te richten, met het verzoek de leden van den Consumentenraad aan te wijzen.

Artikel 2 geeft verder aan, uit welke kringen de leden van den Raad moeten worden benoemd. Natuurlijk moesten personen worden gekozen uit de kringen, die tot de groote verbruikers van drukwerk worden gerekend. Tot de groote verbruikers behooren vooral Rijk, provincie en gemeente, verder de wetenschappelijke wereld, groote maatschappijen en bankinstellingen en de groote winkels. Vandaar, dat artikel 2 bepaalt, dat de Raad bestaat „uit ten minste vijf, in den lande vooraanstaande mannen, en wel één uit de regeeringskringen, één uit de kringen van provinciale- en gemeentebesturen, één uit de wetenschappelijke kringen, één uit de kringen van handel en industrie en één uit de kringen van den middenstand.” Men ziet hieruit, dat het aantal leden niet tot vijf behoeft te worden beperkt. Maar om een practische werkwijze te verkrijgen is het niet gewenscht dit aantal nog belangrijk uit te breiden.

Tenslotte moet nog worden opgemerkt, dat de Raad krachtens artikel 2 wordt ingesteld voor den tijd, dat de huidige Collectieve Arbeidsovereenkomst in de Typografie nog loopt, dat is tot 1 Januari 1923. Men kan alsdan nagaan of het noodig is verbeteringen in de werkwijze van den Consumentenraad aan te brengen. Het is daartoe het juiste oogenblik, wanneer ook de verhoudingen tusschen werkgever en werknemer opnieuw worden overwogen.

Het laatste artikel van het reglement, artikel 3, regelt de werkwijze van den Raad.

De bedoeling van den Consumentenraad is dat de verbruiker in de gelegenheid is zich te overtuigen, dat de prijzen, welke door de drukkersorganisatie worden vastgesteld, redelijk en billijk zijn. De Raad zal dan ook blijkens artikel 3 moeten bijeenkomen, wanneer het prijstarief wordt vastgesteld of gewijzigd.

Hoe stelt het reglement zich nu die vergaderingen voor? De leden van den Consumentenraad zullen zich een oordeel moeten vormen omtrent de prijstarieven, welke de werkgevers denken in te voeren. Daarbij zullen zij de voorlichting van de leiding der werkgevers, die in deze materie natuurlijk geheel deskundig is, niet kunnen missen. De werkgevers zullen moeten aangeven, op welke wijze zij hun prijstarieven hebben opgebouwd. Waar een goed tarief zich op den kostprijs van een onderneming van redelijke rentabiliteit baseert, daar zullen zij de medewerking van een accountant, die de cijfers betreffende den kostprijs verschafft, niet kunnen missen. De invloed, die een zeker deel der productiekosten op den prijs van het product uitoefent, zal door de werkgevers moeten worden aangegeven. De uitgaven aan arbeidsloon, papier, machines, lettermateriaal, inkt, enz. enz., zullen moeten worden ontleed. Op de werkgevers zal de taak rusten om aan den Consumentenraad de marge tusschen prijs en productiekosten volkomen duidelijk te maken. Dit alles drukt het reglement in artikel 3 uit, door te bepalen, dat de werkgeversorganisatie den Raad volledig inzicht verschafft in het prijstarief. Op het „volledig inzicht geven” komt het dus aan. De werkgevers kunnen niet volstaan met de leden van den Raad „inzage te geven”, d.w.z. met hen een exemplaar van het prijstarief voor te leggen. Daardoor krijgen de leden van den Raad niet het minste „inzicht” in het prijstarief. Dit laatste veronderstelt, dat men de opbouw van het prijstarief volkomen begrijpt en kan beoordeelen. Wanneer de leden van den Consumentenraad op een of ander punt nadere inlichtingen willen ontvangen, dan zullen de werkgevers daarbij hun algeheele medewerking moeten verlenen, opdat het inzicht, dat den Consumentenraad wordt gegeven, inderdaad volledig zij. Op de werkgevers rust de taak de moeilijkheden, die de leden van den Consumentenraad ontmoeten om de tarieven te begrijpen, uit den weg te ruimen. En heeft de Raad zich volkomen op de hoogte gesteld, dan zal hij moeten beoordeelen of de tarieven op een behoorlijke basis berusten.

Men had bij de vaststelling van het reglement van den Consumentenraad kunnen volstaan met de bepaling, dat de Consumentenraad zonder meer publiceert, of hij deze overtuiging al dan niet heeft verkregen. Intusschen zou men dan aan de verbruikers den eisch stellen, dat zij zich blindelings aan het oordeel van de leden van den Consumentenraad zouden onderwerpen. Nu is het doel van deze instelling, om te maken, dat de verbruiker volkomen vertrouwen zal stellen in de prijspolitiek van den voortbrenger. Eenige eminente mannen treden te dien einde voor den verbruiker op. Het hier genoemde doel wordt evenwel nog beter bereikt, indien de Consumentenraad niet slechts publiceert of de tarieven al dan niet redelijk zijn, maar indien deze tevens een rapport van haar bevindingen bekend maakt. Zoo heeft artikel 3 het ook bepaald. Dan kan iedere verbruiker zich althans eenigszins op de hoogte stellen van de besprekingen, die in den Consumentenraad zijn gevoerd. Het doel van het prijstarief, de productiekosten, die in den prijs hun verhoging moeten vinden, de methode, die bij den opbouw van het prijstarief is gevolgd, dat alles zijn punten, welke den verbruiker kunnen worden medege-deeld, opdat hij een beter inzicht ontvange in de prijspolitiek van het bedrijf.

De werkgevers zullen steeds moeten zorgen de tarieven zóó vast te stellen, dat de Consumentenraad van de redelijkheid en de billijkheid van de tarieven overtuigd is. In de Typografie heeft men er steeds naar gestreefd, slechts een redelijk loonend bedrijf in stand te houden. Elke gedachte van uitbuiting is daar steeds geweerd, als zijnde moreel ontoelaatbaar en practisch onuitvoerbaar. Mocht men, tegen elke verwachting in, in de toekomst van deze gedragslijn willen afwijken, dan is de Consumentenraad daar om zulks te verhinderen. Men zou misschien willen tegenwerpen, dat de Consumentenraad toch niet de dade-

lijke invoering van een prijstarief, waarin woekerwinsten zijn vastgelegd, kan verhinderen. Daartegen moet worden opgemerkt, dat de drukkersorganisatie, indien zij een dergelijk tarief aannam, tegelijk haar eigen graf zou graven. Want afgezien van het feit, dat de leden zelf daartegen in opstand zouden komen, zou de Consumentenraad beschikken over de macht der publieke opinie. Wanneer de Raad in zijn rapport een uitbuitingspolitiek moest constateeren, dan zou het den afnemer al zeer gemakkelijk vallen, daaraan te ontkomen. Door te laten werken in het buitenland of bij ongeorganiseerde patroons, door het oprichten van drukkerijen voor eigen gebruik, door zijn drukwerk in coöperatieve combinatiën te laten gereed maken, zou de afnemer zich spoedig aan een machtsmisbruik, waaraan de organisatie zich zou willen schuldig maken, onttrekken. Het koopen van een drukkerij is voor eenigszins kapitaalcrachtige afnemers te gemakkelijk, dan dat zij zich een uitbuitingspolitiek der drukkersorganisatie zouden behoeven te laten welgevallen.

Doordat in de Typografie de positie van den producent tegenover den consument een zeer sterke is, moest in dat bedrijf het vraagstuk van de positie van den verbruiker wel het eerst aan de orde komen. Naar mate de producenten in andere bedrijven, zoolwel door de toeneming der ondernemingsconcentratie als door het maken van onderlinge prijsbepalingen een steeds machtiger stelling gaat innemen, zal ook daar de behoefte den verbruiker invloed op de prijspolitiek toe te kennen, sterker worden gevoeld. Wanneer er ook elders in wordt toegestemd den verbruiker de hem toekomende plaats te geven, dan zal een ingrijpen der Overheid op dit gebied achterwege kunnen blijven. Regelingen, als die in het Ontwerp-Duurtewet, behoeven in dat geval niet meer van Staatswege te worden voorgesteld. Want het zijn dan werkgever, werknemer en verbruiker, die als de drie belanghebbenden bij de maatschappelijke voortbrenging door hun eigen initiatief organen hebben geschapen, waarin over hun dikwijls tegenstrijdige belangen moet worden beslist, ten einde de noodzakelijke samenwerking te bereiken.

Mr. Dr. A. A. VAN RHIJN.

Amsterdam, Juni 1921.

HERZIENING DER ONGEVALLENWET.

II.

II. *Vrijwillige verzekering.*

Een geheel nieuw element is thans in de wet opgenomen door het openstellen van de mogelijkheid voor den werkgever om zich vrijwillig bij de Rijksverzekeringsbank (risico-overdracht is hier niet toegelaten) tegen de geldelijke gevolgen van ongevallen te verzekeren. Onder werkgever is hier ook te verstaan het kleine baasje dat zonder personeel werkt. Belanghebbenden kunnen zich voor een vast door henzelf te bepalen loonbedrag van 2, 3, 4, 5, 6, 7 of 8 gulden per dag, echter niet hooger dan de hoogst betaalde arbeider in gelijksoortige ondernemingen verdient, verzekeren. De premieberekening, alsmede de vaststelling der schadeloosstelling geschiedt op vrijwel dezelfde basis als voor loontrekkenden. De premie moet voor een heel jaar vooruit betaald worden. Ook te dezen aanzien zal een Algemeene Maatregel van Bestuur nadere voorschriften moeten geven.

Indien door de nieuwe bepaling bereikt zou kunnen worden dat inderdaad de groote massa der kleine ondernemers (eigen werkers, winkeliertjes) in de verzekering zou worden betrokken, kan de werking ten goede van het nieuwe instituut inderdaad niet te hoog worden aangeslagen. Temeer omdat, zoo de zaak slaagt, daarmee in zekeren zin de weg geëffend is voor het betrekken van de bedoelde personen in de andere takken van sociale voorziening, van welke voordeelen zij tot dusverre door hun eigenaardige maatschappelijke positie immer verstoken bleven. Doch zelfs indien een doeltreffende propaganda voor het nieuwe instituut gemaakt wordt (hier ligt een taak voor de Raden

van Arbeid) make men zich geen illusies. De ervaringen, tot dusverre opgedaan, met vrijwillige verzekering, tenzij wanneer rustende op en voortkomende uit stevige organisaties, wier belang bij die verzekering is gemoeid, zijn daar om te bewijzen, dat er in het algemeen geen groote resultaten mee bereikt worden.

B. Schadeloosstellingen.

De Ongevallenwet-1901 kent de volgende vormen van schadeloosstelling:

1o. genees- of heelkundige behandeling of vergoeding daarvoor;

2o. tijdelijke uitkeering uiterlijk tot den 43sten dag na het ongeval;

3o. voorloopige rente, zolang de geheele of gedeeltelijke ongeschiktheid duurt;

4o. vaste rente tot de toekenning waarvan eerst wordt overgegaan wanneer geacht wordt althans voorloopig een blijvende toestand van den getroffen te zijn ingetreden;

5o. vaste rente

6o. begrafeniskosten } aan de nagelaten betrek-

kingen van een verzekerde, indien deze aan de gevolgen van een ongeval komt te overlijden. Wanneer de begrafeniskosten door anderen dan de nagelaten betrekkingen is bekostigd; hebben deze aanspraak op vergoeding. De schadeloosstellingen sub 2o.—4o. zijn gebonden aan een maximum van 70 pCt., die bedoeld sub 5o. aan een maximum van 60 pCt. van het dagloon der verzekerden. De begrafeniskosten bedragen ten hoogste 30 maal het dagloon.

Niet onbelangrijke aanvullingen hebben deze bepalingen ondergaan. Zoo zal voortaan onder den term: genees- en heelkundige behandeling ook begrepen zijn het verstrekken van *kunstmiddelen* ter herstel, behoud of bevordering van geschiktheid tot werken, benevens onderricht in het gebruik dier kunstmiddelen. Voorts zal in den vervolge ook over de nog algemeen erkende Christelijke feestdagen: 1en en 2en Kerstdag, mits niet vallende op Zondag en Hemelvaartsdag uitkeering van schadeloosstellingen plaats vinden. Ter wegneming van een andere gevoelde onbillijkheid, zal, als de nieuwe wet in werking is getreden, wanneer aan een onvolgsagen werkmán een voorloopige of vaste rente wordt toegekend, deze rente niet meer berekend worden op den voet van een maximum-dagloon van f 1,50, doch van het dagloon van den minst betaalden volslagen gelijksoortigen arbeider. De invalide arbeider, die op jeugdigen leeftijd door een ongeval werd getroffen, zal hierdoor, eenmaal volwassen zijnde, niet meer behoeven rond te komen met een voor zijn behoeften veel te kleine rente.

Een o.i. meer principieele wijziging treffen wij aan in een nieuw artikel 21a, waarvan de strekking is den verzekerde, die tengevolge van een ongeval in een voorloopig blijvend toestand van hulpbehoefvendheid is geraakt, die geregeld oppassing en verzorging noodig maakt, en wiens rente met het oog op de omstandigheden, waarin hij verkeert, niet voldoende is voor diens onderhoud, volle 100 pCt. van zijn dagloon uit te keeren. Hoe sympathiek deze regeling ook moge schijnen, vragen wij ons toch af of men bij de vaststelling daarvan de juiste scheidingslijn tusschen sociale verzekering en armenzorg wel in het oog heeft gehouden. Het behoort, naar ons gevoelen, minder eigenaardig tot de taak van het Bankbestuur de economische omstandigheden der rentetrekking te beoordeelen en het is dan ook bezwaarlijk te verwachten, dat het deze taak naar behooren zal kunnen vervullen.

De hoogte van het bedrag der schadeloosstellingen houdt rechtstreeks verband met de mate, waarin een getroffen invalide is. Past men dezen regel zonder meer toe, dan krijgt men het volgende: werkmán A. heeft ten gevolge van een ongeval de helft van zijn krachten verloren, en heeft dus recht op de helft van 70 pCt. van zijn dagloon. Zóó werd de Ongevallenwet dan ook inderdaad uitgevoerd. In de belangrijke vraag of de getroffen de arbeidskracht die hem restte ook

inderdaad nog zou kunnen aanwenden, of het volume daarvan voldoende zou zijn om hem de gelegenheid te openen, de ontbrekende helft van zijn vroeger dagloon te verdienen, begaf de administratieve rechter zich niet. Hier was een leemte, waarin de nieuwe redactie zoo goed mogelijk voorziet. Zoo goed mogelijk. Want de kwestie is en blijft moeilijk. Is het enerzijds hard aan iemand, die gedeeltelijk arbeidsongeschikt is, doch feitelijk in de onmogelijkheid verkeert de hem gebleven zijnde krachten productief te maken, een volle rente te onthouden, anderzijds moet rekening gehouden worden met simulatie en een soms wonderbaarlijk aanpassingsvermogen. Juist door de ruimere doch ook soepeler redactie, die thans is aangenomen, zal de rechter nog voor moeilijke beslissingen komen te staan. Het komt ons nochtans voor, dat men een goede toepassing van het betreffende artikel zal kunnen bevorderen, door het in verband te brengen met het nieuwe instituut der *opleiding*. De wet opent thans de gelegenheid om een getroffen op diens verzoek op kosten van den risicodrager een opleiding te geven ter verhooging van diens arbeidsgeschiktheid. Schoon de wet hier uiteraard dwang uitsluit (met onwillige honden . . . . .) schijnt het ons een reëele gedachtengang, dat degene, die over de mate van arbeidsgeschiktheid van en de kans op het verkrijgen van arbeid door den getroffen, moet beslissen, waarbij dus zooveel subjectieve factoren in het spel komen, mede in aanmerking neemt de gewilligheid van betrokkene om zijnerzijds het mogelijke te doen, die arbeidsgeschiktheid weer op te voeren. Overigens ligt het voor de hand, dat door de opleiding, geheel afgescheiden van het voorgaande, het individueele belang van getroffen, zoowel als het algemeen maatschappelijk belang gediend worden. Vrij stellig mag verwacht worden, dat de kosten der opleiding ruimschoots vergoed zullen worden door wat men aan renten gaat uitsparen.

Wij wijzen hier ten slotte nog op de nieuw-ingevoerde mogelijkheid om binnen bepaalde grenzen een vaste rente af te koopen. De oude wet kende reeds den afkoop; imperatief was deze voorgescreven, indien de weduwe van een getroffen hertrouwde: zij ontving dan tweemaal het bedrag harer jaarrente ineens. De nieuwe bepaling is echter van gansch andere strekking; zij is, en dan nog facultatief, alleen toepasselijk op personen beneden 50-jarigen leeftijd, wier arbeidsongeschiktheid beneden 30 pCt. ligt en die zich langer dan een jaar buiten Nederland of de daaraan grenzende landen (nader vast te stellen) ophouden. Uit deze beperkingen blijkt dat men slechts de gelegenheid wil openen van de moeilijk controleerbare gevallen, die zich wellicht aangepast hebben, af te komen. De afkoopsom bedraagt driemaal de jaarrente.

C. Opbrengst der middelen tot dekking der uitgaven.

Hetzij de werkgevers bij de Rijksverzekeringsbank zijn aangesloten, hetzij het ongevallenrisico op derden is overgedragen, dan wel de werkgever het risico geheel voor eigen rekening heeft genomen, aan al deze gevallen ligt het beginsel ten grondslag dat de onderneming de middelen voor de dekking der geldelijke gevolgen van ongevallen op zich moet nemen. Draagt de Rijksverzekeringsbank het risico dan is daarvoor premie verschuldigd, volgens tarieven door de Kroon vast te stellen. Men kan licht begrijpen dat die tarieven in de eerste jaren dat de wet werkte, niet veel anders beteekenden dan een slag in de lucht. Vandaar dat de wet de mogelijkheid liet van herziening, waaraan alleen dan terugwerkende kracht kon worden toegekend, wanneer die herziening tevens een verlaging inhield. Bevredegen kon deze regeling niet, wíl door opheffing van ondernemingen deels zij die werkelijk tot het premieverschot hadden bijgedragen niet werden bereikt, deels de nieuw opgerichte ondernemingen, die nimmer de te hooge premiën hadden opgebracht, thans van de situatie profiteerden. Daarom heeft men er nu het volgende op bedacht.

Er wordt uit eventuele premieoverschotten een reservefonds gevormd. Premietekorten worden hieruit op hun beurt bestreden. Men hoopt daarmee de noodige stabiliteit in de tarieven te kunnen bereiken. Eerst wanneer bedoeld fonds één millioen overschrijdt en er dus een sterke aanwijzing is dat de premies te zeer aan den hoogen kant zijn berekend, kan een tijdelijke verlaging der tarieven worden ingevoerd, doch alleen voor die werkgevers, welke ten tijde der reservevorming bij de Bank waren aangesloten.

De basis van de premieberekening voor de Rijksverzekeringsbank is de loonlijst, die elke werkgever volgens voorgeschreven model moet aanhouden. Door de uitbreiding der wet tot tal van kleine ondernemertjes zou het niet doenlijk zijn en bovendien aan het financieel belang niet-geëvenredigden administraties omslag meebrengen, dit stelsel consequent te handhaven. Werkgevers die in den regel slechts één arbeider in dienst hebben, zullen van de verplichting tot het aanhouden van loonlijsten kunnen worden ontheven; zij zullen een gefixeerd premiebedrag onafhankelijk van het uitgekeerde loon betalen.

De werkgevers die bij de Bank zijn aangesloten, evenals zij die het risico aan een naamlooze vennootschap of rechtspersoonlijkheid bezittende vereeniging overdroegen, hebben uit den aard der zaak geen direct belang bij de vraag welke schadeloosstelling aan een getroffen is toegekend. Anders is dat met de eigenrisico-dragers. Deze krijgen in den regel maandelijks de rekening thuis, van de aan getroffen in hun dienst verstrekte vergoedingen. Is echter een vaste rente toegekend, dan betalen zij daarvan (onder het voorbehoud, waarop wij beneden terugkomen) in eens de contante waarde. In het feit dat, bij vaststelling der contante waarde geen rekening gehouden werd met de mogelijkheid dat de getroffen bij overlijden nog nagelaten betrekkingen zou kunnen hebben, die evenzeer aanspraak op rente zouden kunnen doen gelden, school voor de eigenrisico-dragers een voordeel. Zij zullen zich in het genot daarvan voortaan niet meer kunnen verheugen, wijl de contante waarden op den aangeduiden grond met 5 pCt. worden verhoogd. Dit percentage zal in den vervolge ook permanent gelden als rentevoet voor de berekening der hierbedoelde contante waarden, in tegenstelling tot het jaarlijks wisselende percentage, dat afgeleid werd van de gemiddelde rente, die de Rijksverzekeringsbank met haar effectenportefeuille had gekweekt.

De betaling der contante waarde, welke wij hierboven ten toonele voerden, was voor de eigenrisico-dragers bij toekenning eener vaste rente tot dusverre imperatief voorgeschreven. De nieuwe wet stelt thans ook deze ondernemers in de gelegenheid, evenals zij dit tevoren reeds deed ten opzichte van de vereeniging of naamlooze vennootschap waarop het risico was overgedragen, om onder dezelfde waarborgen van pandgeving als bij risico-overdracht is voorgeschreven in plaats van de contante waarde de werkelijke uitkeeringen aan vaste renten door de Rijksverzekeringsbank verricht, periodiek aan deze terug te betalen. Rijk en Provincie (niet de Gemeenten) zijn vrij van pandgeving.

D. De uitvoering der verzekering.

De Ongevallenwet-1901 regelde op eenigszins onsystematische wijze — althans wat de plaatsing der hoofdstukken betreft — datgene wat betrekking had op het met de uitvoering der wet belast orgaan, de Rijksverzekeringsbank. Hoofdstukken III, IV, XIII, XIV en XV der wet waren hieraan gewijd. Men heeft het raadzaam geoordeeld de organisatie der Rijksverzekeringsbank thans bij afzonderlijke wet van 9 October 1920 Stbl. No. 780 te regelen, hetgeen ook hierom juist is, daar de taak der Bank sedert 3 December 1919 zich ook tot de Invaliditeits- en Ouderdomswetten uitstrekt. Het spreekt vanzelf dat bovengenoemde

hoofdstukken der Ongevallenwet hierdoor nagenoeg geheel konden vervallen.

De nieuwe wet handhaaft het uit drie personen bestaande door de Kroon benoemde directorium, bestuur genaamd. De raad van toezicht, ongeveer gelijk te stellen met het college van commissarissen der naamlooze vennootschap, treffen wij eveneens in de nieuwe wet aan. In afwijking van de wijze, waarop voorheen de vertegenwoordigers van werkgevers en werknemers in dien Raad aangewezen warden, is thans bepaald dat de acht vertegenwoordigers (vier der werkgevers en vier der werknemers) in den Raad van Toezicht met hunne plaatsvervangers voortaan ieder voor de helft zullen worden aangewezen, door de werkgevers- en werknemersleden der beide Verzekeringsraden. Bovendien wordt door den Minister „een oneven aantal” leden met plaatsvervangers aangewezen.

De voorschriften welke men in de Ongevallenwet aantrof betreffende de belegging der beschikbare gelden, vinden wij eenigszins aangevuld, ook in de organisatiewet terug. Nieuw is, dat de gelden van het invaliditeitsfonds ook op andere wijze dan de opsomming in de wet aangeeft, kunnen worden belegd, mits de belegging strekt ten bate van de volksgezondheid. De belangrijkste wijziging op dit punt schijnt ons echter, dat de Bank voortaan ten opzichte van directe of indirecte provinciale, gemeentelijke of waterschapsleeningen als bankier kan optreden; immers dergelijke leeningen zal zij voortaan geheel of gedeeltelijk kunnen overnemen. Mits daarbij geen al te onereuse voorwaarden worden gesteld, zal men deze bepaling wellicht kunnen begroeten als een welkom middel om eenigszins tegemoet te komen aan de credietmoeilijkheden waarmede tal van gemeenten in den laatsten tijd te kampen hebben.

De administratiekosten der Bank komen ten laste van de onder haar beheer staande ongevallen-, invaliditeits- en ouderdomsfondsen. Wat de ongevallenverzekering betreft worden deze kosten weer verhaald op de werkgevers. Tot dusver betaalde het Rijk echter de helft der bezoldiging van bestuursleden en ambtenaren. Een Algemeene Maatregel van Bestuur zal nog nader moeten vaststellen hoe dat in den vervolge zal gaan. Vast staat reeds nu dat het Rijk in elk geval niet meer dan 1 millioen der ongevallenadministratiekosten voor zijn rekening zal nemen. Met het oog op de uitbreiding die de verzekering ondergaat, zullen de werkgevers gezamenlijk, zoowel als individueel, door deze limiteering van het Rijksaandeel niet onwaarschijnlijk meer in de administratiekosten hebben bij te dragen, dan volgens de oude regeling het geval zou geweest zijn. Dat kan evenwel ook nog wat meevallen, eenerzijds door een vereenvoudiging die wordt aangebracht, anderzijds door mogelijke invoering van decentralisatie.

De bedoelde vereenvoudiging bestaat in de opheffing der *plaatselijke commissies*. De taak dier commissies, tot dusverre omschreven in art. 86 der Ongevallenwet, bepaalde zich er in de practijk toe beroep in te stellen tegen beslissingen van het bestuur der Rijksverzekeringsbank. Zóó sporadisch kwam dat echter voor, dat de opheffing geenszins als een gemis zal worden gevoeld. Enkele malen verzocht het bestuur der Bank een commissie, wanneer een principiële kwestie in het spel was, van een beslissing in beroep te komen. Ten einde de mogelijkheid om aldus een uitspraak „in het belang der wet” uit te lokken, ook in de toekomst te behouden, kunnen volgens de nieuwe redactie van art. 86 door de Kroon aan de wijzen ambtenaren op verzoek van het bestuur der Bank beroep instellen. De uitspraak die als uitvloeisel daarvan gewezen wordt, tast het recht van den betrokkene, uit de oorspronkelijke beslissing voortvloeiende, niet aan.

De *decentralisatie*, waarop wij hierboven duiden, die wellicht in het algemeen niet tot bezuiniging zal

leiden, maar dan toch de directie-administratiekosten der Bank zou kunnen verminderen, is voorshands nog slechts facultatief gesteld. Een Algemeene Maatregel van Bestuur kan bepalen, dat zekere thans aan de Rijksverzekeringsbank opgedragen werkzaamheden door de Raden van Arbeid zullen worden verricht. Men heeft daarbij op het oog gehad, het toezicht op het aan- en bijhouden der loonlijsten, de vaststelling en invordering der premien e.d. Alvorens echter de invoering der invaliditeits- en eventueel ook der ziekteverzekering behoorlijk haar beslag heeft gekregen is daadwerkelijke invoering der decentralisatie niet te verwachten. Toch krijgen de Raden van Arbeid in verband met de uitvoering der ongevallenverzekering reeds thans iets, zij het van zeer bescheiden beteekenis, te verrichten. Het betreft de uitvoering van art. 29 der wet, waarin verschillende rechten en verplichtingen van den getroffene ten opzichte van de Rijksverzekeringsbank in verband met de vereischte controle zijn vervat. O.a. zal de getroffene de hem vanwege de Bank gedane aanwijzingen op geneeskundig gebied moeten opvolgen. Hij kan daartegen bezwaren hebben. Zijn die bezwaren van geneeskundigen aard, dan wordt een hernieuwd onderzoek door een commissie van drie geneeskundigen ingesteld. Indien de bezwaren van anderen dan geneeskundigen aard zijn, onderzoekt het bestuur van den Raad van Arbeid door de Bank aan te wijzen. De verklaring van dien Raad is dan van beslissende beteekenis ten aanzien van het voortduren van het recht op rente.

E. Slot.

De voornaamste wijzigingen die de Ongevallenwet heeft ondergaan hebben wij in het voorgaande weergegeven. Tal van punten, op zichzelf wellicht van belang, doch betrekking hebbende op zuiver technische aangelegenheden, moesten wij, met het oog op onze ruimte, buiten bespreking laten. Evenmin wijdden wij aandacht aan een onderwerp, dat bij de totstandkoming der wet tot levendige gedachtenwisseling aanleiding gaf, n.l. de kwestie van den bijslag op de renten van de getroffenen, welke uitkeeringen gebaseerd zijn op de vóór-oorlogsche loonen. Wij deelen ten aanzien daarvan slechts mede dat een oplossing voor de moeilijkheid in dezen nog altijd niet gevonden is en de behoeftigen ook thans nog door het Koninklijk Nationaal Steuncomité gesteund worden.

De datum van inwerkingtreding der nieuwe wet wordt nader bepaald. Eerst zes maanden na dien datum worden de nieuw onder de wet vallende ondernemingen en daarmee gelijkgestelde werkzaamheden effectief in de verzekering betrokken. Het is dus, in verband ook met verschillende nog te treffen uitvoeringsmaatregelen, voorloopig niet te zeggen, wanneer de uitbreiding der ongevallenverzekering ook praktisch een feit zal zijn.

Amsterdam, Mei 1921.

J. C. VAN DAM.

HANDELSARBITRAGE.

Onder dit opschrift doet Mr. A. J. Verstegen in No. 282 van dit blad eenige „urgente verbeteringen” aan de hand, welke naar zijn meening de arbitrage-reglementen behoeven. Om zijn doel te bereiken, richtte hij zich „niet in de eerste plaats tot rechtsgeleerd publiek doch veeleer tot handels- en bedrijfskringen”.

Wie in het openbaar rechtsgeleerde adviezen geeft aan leeken op juridisch gebied, mag wel zeer voorzichtig te werk gaan. Zijn lezers toch kunnen de al of niet-juistheid van het voorgedragene niet beoordelen. Ik gevoel mij daarom verplicht er tegen op te komen, dat Mr. Verstegen ten aanzien van belangrijke punten rechtso oplossingen aangeeft, waarvan de juridische mogelijkheid twijfelachtig is.

Zijn geschrift betreft in hoofdzaak de wraking van arbiters, die volgens onze rechtspraak door den Rechter moet worden beoordeeld. Om te ontkomen aan

het hierdoor veroorzaakte oponthoud, worden twee middelen aanbevolen.

In de eerste plaats adviseert Mr. V. arbiters om, na een — door hen onredelijk geoordeelde — wraking de behandeling der arbitrage voort te zetten en uitspraak te doen, *„dus het arbitraal geding niet te schorsen totdat de Rechter over de wraking heeft beslist.”*

Het is niet uitgesloten, dat na een procedure in drie instanties ten slotte de Hooge Raad zulks met Mr. V. geoorloofd zou achten. Schrijver had echter niet mogen nalaten te vermelden, dat het eenige rechterlijke oordeel, dat tot dusver in Nederland over deze kwestie werd uitgesproken, het *tegenovergestelde* uitmaakte en *de schorsende kracht der wraking aannam.*

Rechtbank Rotterdam 15 December 1915 (W. 9930) overwoog, dat die schorsende kracht moet worden aangenomen „omdat uit de wetsbepalingen omtrent deze wraking in haar onderling verband en in het licht harer wordingsgeschiedenis beschouwd, blijkt, dat zij *geen rechtspraak door den Rechter, wiens wraking is voorgesteld, in de aanhangige procedure mogelijk achten, totdat de onzekerheid omtrent zijn onpartijdigheid zal zijn opgeheven*” en verder: „dat dus de scheidsrechters in deze, door, nadat hun wraking was voorgesteld, *niettemin door te gaan met de behandeling van de zaak en daarin te beslissen, zonder de beoordeeling van de wraking door den bevoegden Rechter af te wachten, een daad hebben verricht in strijd met de wetten, in het belang der openbare orde gegeven, en hun uitspraak moet worden nietig verklaard*”.

Op grond van dit rechterlijk oordeel acht ik het advies aan arbiters-leeken om „niettemin door te gaan met de behandeling van de zaak en daarin te beslissen” niet wel te verantwoorden. Schrijver had in ieder geval zijn lezers op dit gevaar uitdrukkelijk behooren te wijzen, te meer waar hij zich zelf heeft ingeleid als een uiterst voorzichtig raadgever, met de zinsnede: „En in elk geval vermijde men met de grootste angstvalligheid voorzieningen, die inbreuk maken op wetsvoorschriften van dwingenden aard.”

In de tweede plaats adviseert Mr. V. om — ingeval het met de schorsing „onverhoopt” niet goed mocht aflopen — gebruik te maken van het woord „*summierlijk*” in art. 626 lid 3 W. v. B. R. „waardoor de wrakingsprocedure niet langer zou behoeven te duren dan hoogstens enkele weken”.

Volgens schrijver wil namelijk het wetsvoorschrift, dat de wraking „*summierlijk*” wordt berecht, zeggen: „een vlug onderzoek, zonder herhaalde uitstellen, zonder uitvoerige conclusiën, zonder termijnbepalingen voor pleidooien enz.; „*summierlijk*” wijst op een spoedbehandeling, direct of binnen korten tijd door het vonnis gevolgd. Dit zelfde geschiedt ook bij de behandeling eener faillissements-aanvraag...”

Op zijn zachtst uitgedrukt is de juistheid van dit betoog zeer twijfelachtig. Volgens ons meest bekende handboek over het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Van Rossem, 2e deel blz. 245 en 246) beteekent „*summierlijk*” in art. 626 iets geheel anders dan Mr. V. meent. „Dat woord duidt aan” lezen wij daar „dat gevolgd moet worden de procedure, geregeld bij de artikelen 138 sqq. (oud)”.

De niet-deskundige lezer wete namelijk, dat onze wet vroeger kende een „*summiere*” procedure, die aanving met een dagvaarding, waarna wederzijds een met redenen omkleede conclusie werd genomen en ook een dag voor pleidooien kon worden bepaald. Die procedure werd afgeschaft door de Wet Hartogh, zoodat thans, gelijk van Rossem opmerkt, het voorschrift van art. 626 niet meer is op te volgen: „*op de eenig bekende wijze van procederen zal dus nu de wrakingsprocedure moeten worden gevoerd.*”

Volgens dezen gezaghebbenden schrijver duidt dus het woord „*summierlijk*” volstrekt niet op „een vlug onderzoek” enz., gelijk Mr. V. meent, doch op een

wijze van procederen, die niet meer bestaat, zoodat niets anders dan het gewone langdradige proces mogelijk is.

De vergelijking van Mr. V. met art. 6 Faillissementswet gaat evenmin op. Volgens vaststaande jurisprudentie heeft het woord „summierlijk” daar een geheel andere beteekenis, namelijk dat de Rechter aan de regelen van het *wettig bewijs* in burgerlijke zaken niet gebonden is (Molengraaff, 4e druk, II blz. 947).

Ik treed hier niet in eigen beschouwing over de oplossing der behandelde kwestie. Doel van dit schrijven was slechts, de „handels- en bedrijfskringen”, welken Mr. V. „tweeërlei weg” wijst om aan de wrakingsmoeilijkheid te ontkomen, te waarschuwen dat die wegen glibberige paden zijn, waarnaast de afgronden der open rechtsvragen gapen.

Geen gids mag deze wegen zonder ernstige waar- schuwung aan argelooze wandelaars aanbevelen.¹⁾

Mr. W. NOLEN.

LONDENSCHER CORRESPONDENTIE.

De mijnwerkersstaking; de moeilijkheden in de katoennijverheid; de positie der regeering; afschaffing der garantie- prijzen voor graan; de Key Industries Bill; handelsbeweging over de maand Mei.

Onze Londensche correspondent schrijft ons d.d. 11 Juni 1921:

At last the miners' strike shows some signs of coming to an end. Yesterday the Federation agreed that a ballot of the members should be held next week. The terms of the employers' offer are not yet officially made public, but in a widely circulated statement it is said that the offer covers an assurance of a minimum subsistence wage to the lowest paid workers, a reduction of not more than 2/- until August 1 and the promise of a co-ordinating National Wages Board. The men are to be asked to choose between these terms and a continuance of the struggle for a National Board and the pool. Opinion is divided as to whether, even now, there will be agreement, but as the Executive takes the view that it will require a two-thirds majority to authorise the carrying-on of the strike, it is probable that the strike will be called off as from Monday week. The ballot will be held next Wednesday, and the result will be known on Friday.

With this worst factor in our present discontents removed, there is some hope that the other disputes will also come to a speedy conclusion. The cotton, employers and the men are again in contact with one another, and there never was much substance in the clash. Even on the anti-Labour side it was recognised, that the employers were a little hasty, and the net effect of the lock-out has been to hand a cotton-district over to the Labour Party at the bye-election at Heywood. We may expect that the Labour Party will register a good many more victories in the near

¹⁾ De Redactie verzocht mij aan dit artikel een eigen beschouwing toe te voegen. Het komt mij voor dat de bespreking van vragen als deze in een juridisch vakblad thuis behooren, doch ik wil hier wel aan toevoegen, dat naar mijn meening, bij het tegenwoordige art. 626 B. R. en de opvatting te dien aanzien van de rechtspraak, een goede oplossing van de wrakingsmoeilijkheid niet bestaat. Onder „goede oplossing” versta ik een zoodanige, die niet de waarschijnlijkheid van nieuwe moeilijkheden en procedures in zich sluit (zie boven). De arbitrage-reglementen kunnen hoogstens de moeilijkheid beperken, door 10. voor kwaliteits-geschillen voor te schrijven een onderzoek en rapport van *deskundigen*, zoo noodig gevolgd door arbitrage (vgl. Arbitrage-Bepalingen van de Conditien der Rotterdamsche Graanbeurs) en 20. de *wrakende partij* te gelasten om binnen zekeren korten termijn de wraking door dagvaarding afhankelijk te maken — op straffe van vervel en nietigheid — bij zekere Rechtbank, die in hoogste instantie zal beslissen. De chicaneuse wraker zal daartoe niet licht overgaan.

W. N.

future, for there is no doubt that the opinion of the workers is again swinging over in favour of political action, as it always does when trade is bad, and the possibility of successful strikes declines. This well-known periodicity ought to convince one that there never was very much in the talk of revolution in this country. When trade is good, the men are as a rule much too anxious to make money to indulge in the luxury of upsetting the country over theoretical grievances, though they will fight hard enough over wage claims. It rather looks, too, as if employers were beginning to realise the danger of making „It's your wages they want” the cry with which the Labour Party will sweep on to victory in the event of an unexpected General Election, which is again expected to be somewhat sooner than is generally awaited. The fact is that the strikes and the trade depression have made the financial position of the Government an exceedingly bad one, and it becomes now a question whether the Coalition is not going to fall to pieces over the very delicate problem of economy. The trend of public opinion is shown by the refusal of the House of Commons recently to vote for either a higher salary or for the payment of the railway-fares of members. It was evidently thought that public opinion would not stand it, though no doubt the knowledge that the Labour members would suffer most by the present position being continued had something to do with it. On the absolute merits of the case, it is clear that the Government was quite right, for it is obvious that a salary of £400 before the war represents some £8—900 now, and that the poorer members must be having a very bad time indeed. But it is quite clear that economy is a very good stick to beat the Government with, so good, in fact that politicians are using it for more than it is worth. At a bye-election in what was thought to be a perfectly safe London Conservative district, the Government candidate was beaten by a large majority by a man whose only qualification was the repetition of the cry of „Anti-Waste”. Naturally the Opposition Press is delighted, but for my own part, I feel that the cry of economy is likely to degenerate into sordid reaction against any kind of desirable expenditure, unless some care is taken to educate the electorate. I do not see that the country is really likely to be better off merely because we have cut down the education estimates, or reduced the expenditure on public health.

As things are, the whole social reform programme of the Government is in ruins. At the very moment when the consumer is to be bled by the Anti-Dumping Bill, the Government announces that it intends to drop the whole scheme of guaranteed prices to the farmers, and, with it, the policy of Agricultural Wages Boards which represented the compensation to the labourers. There is no need to regret the disappearance of these measures, which kept wages above the economic level on the one hand, and gave farmers an uneconomic price for their products, but it is significant of the panic of the Government. For nothing was more popular a short while ago than the plea that we must subsidise our farmers because of the dangers of a shortage of food in the „next war”. Now the danger seems suddenly to have vanished. As for the Labourers, they have received a nasty shock, but it is time people realise that it is much better for these men to earn higher wages in industries that can afford to pay them, than that we should continue to try to keep men on the land at wages which can only be paid at the expense of higher taxation, that is, reducing purchasing power elsewhere.

But if the farmer is to be deprived of assistance in his way, it is really difficult to see how the Government proposes to go on with the Key Industries Bill. If the farmer is to be invited to stand on his own feet, why should not the business

man be asked to do the same. The action of the Government, in other words, whilst immediately it relieves them of the necessity of a certain amount of expenditure, is undermining the whole case upon which it attempted to defend the protection of Key Industries. It can hardly be said that the safeguarding of the food-supply of the people is less important than the safeguarding of the supply of optical glass. If, then, the supply of food is independent of measures intended to keep up current production in this country, it is not easy to see why the user of glass should pay indefinitely a higher price in order that glass works may be kept going over here.

The Key Industries Bill clothes the Financial Resolutions which I have already discussed with legislative flesh and blood. The second reading was taken at the beginning of this week, and it is now clear that the Government has nothing very much to fear from the Liberal section of its supporters, so that the future of the Bill would seem assured, were it not for the fact that the Bill was spoken to with so little enthusiasm by the very people who are backing it. Broadly, the Bill deals with Key-Industries in Part I, with Exchange Dumping and with Dumping in general in Part II, and contains certain general dispositions in Part III.

The maximum amount of protection to be given the scheduled Key-Products is 33½ per cent, so that these duties are only to be charged, in the case of articles otherwise dutiable, to the extent that their present protection is below the figure fixed in the bill. The products of the British Empire are to be free. If the dutiable article forms part of a compound, the article is not taxable „if the compound is of such a nature that the article liable to duty has lost its identity”. The Board of Trade is given power to issue lists of dutiable articles, and cases of disputed inclusion or exclusion are to be remitted to a referee appointed by the Treasury, whose decision shall be final.

Cases of dumping or of exchange-dumping are to be referred, on complaint made to the Board of Trade, to a Committee of Three, chosen from a panel of persons mainly to be of commercial and industrial experience. If the complaint is substantiated, then the Board of Trade is given power to issue orders applying duties of one third of the value to such goods. Articles of food and drink are exempt, but goods from the British colonies are not exempt under this section of the Act.

One of the most important aspects of the bill is the definition which is assigned to certain basic concepts. Thus, the value upon which the duty is to be imposed is the C.I.F. Price, whilst the existence of dumping is to be proven from a difference between the sale price here and the „cost of production”. When the Bill is looked into, however, it is found that by the cost of production is meant only the „wholesale price at the works charged for goods of the class or description for consumption in the country of manufacture”. The limiting conditions for the imposition of such duties are that „employment in any industry in the United Kingdom is being or is likely to be seriously affected”, and, in the case of exchange dumping, that the goods are sold at prices which „are below the prices at which similar goods can be profitably manufactured in the United Kingdom”. Consequently, this form of dumping cannot be held to exist in cases in which no such similar goods can be manufactured in this country, but it is also fairly clear that the terms are sufficiently wide to admit of the bill being applied to a very numerous class of objects. What is meant by profitable manufacture in this country is not explained, though it is clear that all manufacturers must produce at a loss sometimes.

The debate was not remarkable for novelty on either side of the House, but it is clear that the

Government has abandoned the idea that the exchange clauses could be defended by reference to any alleviative effect they might have on the European situation. No serious effort was made to show that they would do anything more than keep goods out of the country. That they must make the exchange situation worse was hardly disputed. By harping on the German danger, some awkward rocks were avoided. The Opposition hardly made enough of the glaring inconsistency between this bill and the desire to make Germany pay, probably for the reason that the ordinary Free-Trader in this country is torn between a desire to make Germany pay, a fear of the consequences if Germany does pay, and an intellectual difficulty in squaring reparations-payments with other imports. The Labour Party hardly took any part in the discussion, though one member made an excellent speech. There is a rumour to the effect that a bargain has been made between the Government and the Labour Party on the Bill, by which the Party will refrain from the debate in return for Government support in the matter of salaries or other assistances to members of the House. This, I think, is not to be credited, the sad truth being that the average Labour member is half a protectionist at heart, and that in any case their ignorance of trade matters prevents them from putting up much of a fight, even if they desired to oppose.

The preliminary trade figures for the last month are exceedingly bad reading. As compared to a month ago,

Imports have fallen by £ 3,7 millions to £ 86,3 mills.
Exports „ „ „ „ 16,8 „ „ „ 43,1 „
Re-exports „ „ „ „ 1,3 „ „ „ 7,2 „

Compared with a year ago, however, imports are down by nearly £ 86½ millions, exports by £ 76¼ millions, and re-exports by £ 13 millions. This is equivalent to 48, 64 and 64 per cent respectively. For the five months of the year, the decline respectively is 44, 36½, 42 per cent. Of course, prices have fallen in the current year, but the effect of dislocation is only too clear.

INDEX-CIJFERS.

Datum	Algem. index-cijf. van „the Economist”	Gem. pon- denkoers over de afg. mnd.	Herleid algemeen index- cijfer.
1 Januari 1914.....	119,2	12,11¼	119,6
1 Januari 1915.....	127,3	11,78	124,1
1 Januari 1916.....	151,6	11,02	138,3
1 Januari 1917.....	223,0	11,68	215,6
1 Januari 1918.....	263,2	11,06	240,9
1 April „.....	266,6	10,395	229,4
1 Juli „.....	277,5	9,37	214,4
1 October „.....	283,5	9,86	228,1
1 Januari 1919.....	277,0	11,19	256,6
1 April „.....	259,4	11,60	249,1
1 Juli „.....	293,2	11,70	284,0
1 October „.....	308,1	11,06	282,1
1 Januari 1920.....	334,7	10,14	281,0
Einde Januari 1920....	353,1	9,83	286,7
„ Februari „....	370,9	8,985	275,9
„ Maart „....	379,6	10,125	318,2
„ April „....	374,2	10,65	329,9
„ Mei „....	372,7	10,655	328,7
„ Juni „....	356,7	10,905	322
„ Juli „....	358,0	11,107	329,2
„ Augustus „....	352,0	11,01	320,8
„ September „....	347,5	11,21	322,5
„ October „....	326,1	11,20¼	302,49
„ November „....	299,7	11,37	282,08
„ December „....	269,3	11,31	252,1
„ Januari 1921....	255,3	11,37¼	240,4
„ Februari „....	235,3	11,34	220,9
„ Maart „....	231,7	11,36	217,9
„ April „....	224,0	11,30	209,5
„ Mei „....	223,2	11,17	194,8

Het index-cijfer der groothandels-prijzen aan het eind van Mei is 19 punten lager dan aan het eind van April; maar, in vergelijking met de beweging der

vooraangaande maanden, is deze verandering zoo gering, dat men, wat betreft het totaal-cijfer, practisch kan zeggen, dat de daling in Mei tot stilstand is gekomen. Dit algemeen resultaat is het gevolg van een aanzienlijk aantal tegenstrijdige bewegingen in de verschillende groepen. Zooals men zal zien uit den hieronder volgende staaf, werden voedingsmiddelen over het algemeen goedkoper. Granen en vleesch geven weinig verandering; de meest noemenswaardige bewegingen waren een daling in den prijs voor varkensvleesch en een stijging voor rijst en geïmporteerde tarwe. Andere voedingsmiddelen daarentegen daalden opmerkelijk, hetgeen voornamelijk voortkwam uit een inzinking der boternoteeringen en het goedkoper worden van de suiker.

Hieronder volgt de gebruikelijke — aan „The Economist” ontleende — tabel:

Data	Granen en vleesch	Andere voedingsmiddelen genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal	Algemeen indexcijfer
Basis (gemidd. 1901—5) . .	500	300	500	400	500	2200	100,0
1 Januari 1914	563	355	642	491	572	2623	119,2
1 April „	560	350½	626½	493	567	2597	118,0
1 Juli „	565½	345	616	471½	551	2549	115,9
1 October „	646	405	611½	472½	645	2780	126,4
Einde Dec. 1914	714	414½	509	476	686½	2800	127,3
„ „ 1915	897	446	731	711½	848½	3634	165,1
„ „ 1916	1294	553	1124½	824½	1112	4908	223,0
„ „ 1917	1286½	686	1684½	839½	1348½	5845	263,2
„ „ 1918	1303	782½	1805½	816	1337	6094	277,0
„ „ 1919	1441½	881½	2442½	1145	1453½	7364	334,7
„ Jan. 1920	1461	857½	2702½	1211½	1535½	7768	353,1
„ Febr. „	1454	886½	2951½	1253½	1614½	8160	370,9
„ Mrt. „	1508	914	2974½	1246	1709½	8352	379,6
„ April „	1498½	908	2938½	1232½	1654½	8232	374,2
„ Mei „	1484	981½	2819	1295½	1619	8199	372,7
„ Juni „	1511	929½	2562	1289	1555½	7847	356,7
„ Juli „	1499	934	2594	1308	1541	7876	358,0
„ Aug. „	1438	927	2521	1302½	1554½	7743	352,0
„ Sept. „	1504	928	2362½	1311	1539½	7645	347,5
„ Oct. „	1560½	900½	1951½	1316½	1446	7175	326,1
„ Nov. „	1478	869½	1651	1259½	1336	6594	299,7
„ Dec. „	1344	805	1284	1216	1275	5924	269,3
„ Jan. 1921	1295½	797	1187	1128½	1209	5617	255,3
„ Febr. „	1176½	771	1038	1053	1137½	5176	235,3
„ Mrt. „	1212	727	1030	1003	1125	5097	231,7
„ April „	1196	723	1031	936	1043	4929	224,0
„ Mei „	1195	691	996	963	1065	4910	223,2

De daling der weefstoffen is slechts voor een betrekkelijk klein percentage te wijten aan katoen, maar jute, zijde en hennep noteeren lager, terwijl vlas gestegen is.

In de wolmarkt bleef de stemming vast en men hoopt in Bradford op een spoedige herleving der zaken, ten minste wanneer de kolenstaking spoedig beëindigd zal zijn.

De stijging der delfstoffengroep vindt hoofdzakelijk haar oorzaak in de noteering van lood, tin en koper, waarover men ook een artikel vindt in de „Economist” van 28 Mei j.l. De zaken in ijzer en staal staan

Data	Granen en vleesch	Andere voedingsmiddelen genotm.	Weefstoffen	Delfstoffen	Diversen: oliën, hout, rubber, enz.	Totaal
Einde Nov. 1918 ..	100	100	100	100	100	100
„ Sept. 1919 ..	108	104	107	116	97	106
„ Dec. 1919 ..	112	113	132	126	104	118
„ Mrt. 1920 ..	117	116	161	138	123	134
„ Aug. 1920 ..	111	118	136	144	112	124
„ Sept. 1920 ..	117	119	128	145	110	123
„ Oct. 1920 ..	121	115	104	145	104	116
„ Nov. 1920 ..	115	111	89	139	96	106
„ Dec. 1920 ..	104	103	69	134	92	95
„ Jan. 1921 ..	100	102	64	125	87	90
„ Febr. 1921 ..	91	99	58	116	82	83
„ Mrt. 1921 ..	94	93	56	111	81	82
„ Apr. 1921 ..	93	93	56	104	76	79
„ Mei 1921 ..	93	89	54	107	77	79

practisch door de voortzetting der kolenstaking stil.

In de diversengroep zijn de stijgingen in olie-zaden buitengewoon, leder bleef standvastig.

In nevenstaande tabel worden de diverse groepen aan het eind van Mei vergeleken met de cijfers van den wapenstilstand, waarbij deze laatste gelijk 100 zijn gesteld.

Stelt men de prijzen aan het eind van Juli 1914 gelijk 100, dan zouden de totale cijfers der groepen aan het eind van Mei als volgt zijn: granen en vleesch, 206; andere voedingsmiddelen, 196; weefstoffen, 161; delfstoffen, 207; diversen, 192; totaal, 190.

Kleinhandelsprijzen. De verhoudingscijfers van verbruiksartikelen, in den handel gebracht door de Coöperatieve Winkelvereniging van „Eigen Hulp” te Amsterdam, Haarlem, Arnhem, Utrecht, Leeuwarden en 's-Gravenhage (voorheen E. H.), welke door het Centraal Bureau voor de Statistiek gepubliceerd worden, zijn de navolgende.

Artikelen	1915	1916	1917	1918	1919	1920	Febr. 1921	Maart 1921
Boonen (bruine)	175	214	136	111	146	236	207	200
„ (witte)	200	259	338	221	238	331	245	217
Erwten (capuc.)	178	192	236	211	217	208	231	231
„ (grauwe)	157	177	220	191	209	248	264	264
„ (groene)	160	203	140	103	130	190	187	180
Gort	142	161	135	123	197	216	223	216
„ (boekweit)	171	200	292	312	292	367	337	317
„ (haver) ..	137	150	147	120	120	200	150	150
Kaas (Leids.)	160	179	221	207	253	286	289	290
„ (Gouds.)	133	123	126	177	195	221	245	250
Koffie.....	91	110	118	174	169	154	135	133
Margarine	102	110	122	136	148	161	152	151
Meel (roggebl.)	104	130	144	130	130	231	154	154
„ (tarwebl.)	159	159	212	224	259	353	271	265
„ (boekw.) ..	152	195	324	362	314	352	329	314
Olie (boter) ..	127	149	235	409	381	271	180	175
„ (patent) ..	207	228	293	351	446	446	295	280
„ (raap)....	188	208	329	540	519	395	237	216
Rijst	112	122	125	122	169	328	288	209
Soda	117	283	267	417	283	417	233	217
Stijfsel	130	160	320	680	577	343	257	237
Stroop	125	154	179	193	200	207	207	200
Suiker (basterd)	107	115	116	120	147	218	178	175
„ (melis) ..	97	100	103	103	121	175	138	138
Thee	117	120	127	119	139	137	121	122
Vermicelli	203	207	272	266	300	338	328	310
Zeep (w. Brist.)	119	126	160	183	191	153	106	106
„ (zachte) ..	121	158	121	117	275	321	150	146
Zout	90	90	110	190	160	160	140	130
<i>Middelste verhoudingscijfers.</i>	141	165	195	228	239	264	214	207

Bij beschouwing van deze cijfers neme men in aanmerking, dat het voorkomt, dat een artikel tijdelijk door een of meer der 6 coöperaties niet werd verkocht, wat van invloed kan zijn op den loop der verhoudingscijfers.

De prijzen voor het jaar 1893 werden gelijk 100 gesteld.

AANTEKENINGEN.

Uitgifte van 5 pCt. schatkistbiljetten. — In zijn artikel „Discontopolitiek. Een terugblik”, in de Economisch-Statistische Berichten van 11 Mei 1921, teekent Prof. Mr. G. W. J. Bruins in een noot op blz. 404 het volgende aan:

„Eenigszins curieus is, dat, juist nu in Engeland het stelsel wordt afgeschaft, hier te lande met ingang van 2 Mei j.l. de mogelijkheid geopend is „over de toebank” bij den agent van het Ministerie van Financiën en bij de betaalmeeesters éénjarige 5 pCt. schatkistbiljetten te verkrijgen in coupures van f 1000 en f 25000. De looptijd wijst uit, dat het hier geldt een kasoperatie, niet een streven invloed te oefenen op de geldmarkt.”

De nieuwe maatregel, waarvan de bijzonderheden in de hieronder afgedrukte bekendmaking van het Ministerie van Financiën zijn uiteengezet, vond zijn

oorzaak in den hoogen stand van de vlottende schuld, de groote bedragen, die iedere maand vervielen en opnieuw moesten worden gevraagd in verband met het onvoldoend succes der gedurende de laatste maanden opengestelde inschrijvingen en met het streven om het beroep op de Nederlandsche Bank zoo veel mogelijk te beperken.

De den 19 Januari 1921 opengestelde inschrijving leverde nog een zeer voldoende resultaat op, doch de resultaten van de daarna, onderscheidenlijk den 17 Februari, den 21 Maart, den 20 April en den 19 Mei opengestelde inschrijvingen zijn niet bevredigend te noemen. Dit blijkt overtuigend uit de volgende cijfers:

Datum,	Gevraagd	ingeschreven in miljoenen guldens	toegewezen
19 Jan.	60	70	60
17 Febr.	60	53	47
21 Mrt.	115	80	78
20 April	75	55	48,5
19 Mei	65	40,5	39

Tot dusver leverde de nieuwe maatregel gunstige resultaten op. Er werden geplaatst (in duizenden guldens):

2 Mei 1921	1.698	18 Mei 1921	593
3 „ „	848	19 „ „	2.790
4 „ „	970	20 „ „	254
6 „ „	1.102	23 „ „	736
9 „ „	11.395	24 „ „	428
10 „ „	25	25 „ „	703
11 „ „	6.081	26 „ „	1.740
12 „ „	1.628	27 „ „	2.640
13 „ „	4.820	30 „ „	830
17 „ „	3.374	31 „ „	152
		Totaal	42.807

Ook in de eerste dagen van Juni 1921 was de plaatsing bevredigend. Zonder twijfel mag de nieuwe maatregel een gelukkige greep worden genoemd, ook omdat hij kan voorzien in de behoefte van den Staat om schatkistpapier met eenigszins langeren looptijd te plaatsen, ter financiering van verschillende kredieten aan het buitenland en andere voorschotten; welke zich niet voor opnemings in eene geconsolideerde leening met langen looptijd eigenen.

De hierboven genoemde bekendmaking luidt als volgt:

De Minister van Financiën maakt bekend, dat op alle werkdagen, uitgezonderd des Zaterdags, van des voormiddags 9 tot des namiddags 1 uur, ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam (*Korte Spinhuissteeg no. 3*), en van de Betaalmeesters, behalve dien te Amsterdam, tot nadere aankondiging gelegenheid bestaat tot het verkrijgen van schatkistbiljetten ten laste van het Rijk.

De schatkistbiljetten zijn groot *f* 1000 en *f* 25.000: Zij dragen de dagteekening van den eersten werkdag der maand, waarin zij worden uitgegeven en hebben een looptijd van één jaar; zij zullen mitsdien één jaar na de dagteekening opvorderbaar zijn. Zij worden op den vervaldag door den Staat afgelost.

De biljetten worden tegen pari uitgegeven en dragen eene rente van vijf percent 's jaars, welke rente betaalbaar is op twee zich aan de biljetten bevindende halfjaarlijkse coupons, ten bedrage elk van *f* 25 per *f* 1000, verschijnende onderscheidenlijk een half jaar en een jaar na de dagteekening der biljetten.

Voor rente wordt, boven de hoofdsom, voor elken dag, welke sedert den eersten werkdag der loopende maand verstreken is, bijbetaald een bedrag van *f* 0,14 voor elk biljet van *f* 1000 en *f* 3,47 voor elk biljet van *f* 25.000.

Tegen betaling van het verschuldigde bedrag worden ten kantore van den Agent van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, de schatkistbiljetten afgegeven. Bij storting ten kantore van een betaalmeester zal daarvoor een gedagteekend en onderteekend voorloopig bewijs van storting worden uitgereikt, hetwelk 8 dagen na dien der uitreiking ten kantore waar de storting geschiedde, tegen de biljetten inwisselbaar zal zijn.

De aflossing der biljetten zal geschieden bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam en mits 8 dagen vóór den vervaldag daarvan aan den betrokken betaalmeester kennis worde gegeven, ten kantore van de betaalmeesters, behalve dien te Amsterdam.

De rente wordt op den vervaldag der coupons uitbetaald tegen intrekking der aan de schatkistbiljetten gehechte coupons. Zij is opvorderbaar ten kantore van het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam en van de betaalmeesters, behalve dien te Amsterdam.

Aan in Nederland gevestigde bankiers, makelaars in effecten en commissionairs in effecten wordt voor courtage een achtste ten honderd van het bedrag der door hunne bemiddeling geplaatste schatkistbiljetten toegekend.

Deze courtage wordt uitbetaald bij het Agentschap van het Ministerie van Financiën te Amsterdam, tegen kwitantie, waarvan formulieren aldaar verkrijgbaar zijn.

Afdrukken dezer bekendmaking zijn aan de vorengenoemde kantoren kosteloos verkrijgbaar.

De Minister van Financiën,
DE VRIES.

's-Gravenhage, den 26 Mei 1921.

Internationale Kamer van Koophandel. — Het „Hbld.” bevatte dezer dagen de volgende mededeelingen:

Nu de totstandkoming van de Nederlandsche organisatie van de Internationale Kamer van Koophandel een voldoende feit mag heeten en vertegenwoordigers van den Nederlandschen Handel en Nijverheid aan het eerste congres dezer Kamer, dat aan het einde dezer maand te Londen wordt gehouden, zullen deelnemen en de belangstelling voor deze instelling in toenemende mate getoond wordt, kan het wellicht nuttig zijn deze belangstelling te beantwoorden met eenige mededeelingen van feitelijken aard, betreffende de genoemde instelling. Voor toetreding van den Nederlandschen Handel tot deze Internationale Kamer was het noodig, dat hier te lande een centrale organisatie gevormd werd uit de lichamen die zich bij deze Internationale Handelsorganisatie wenschten aan te sluiten: Dank zij de bekwame leiding van mr. J. C. Everwijn is onlangs in een algemeene vergadering van de verschillende vereenigingen op het gebied van den geld- en effectenhandel, onzen overzeeschen handel, nijverheid, en scheepvaart, de noodige samenwerking verkregen en kan de koninklijke goedkeuring op de statuten der te dezer zaken gevormde Nederlandsche organisatie eerstdaags tegemoet worden gezien. Bij deze statuten is bepaald, dat in de Nederlandsche organisatie ook Nederlandsch-Indië en Ned. West-Indië vertegenwoordigd zullen zijn.

Het bestuur der Nederlandsche organisatie zal bestaan uit ten hoogste 25 leden, welke op de navolgende wijze worden aangewezen: 5 leden door de Kamers van Koophandel en Fabrieken hier te lande, 5 leden door de Vereenigingen op het gebied van handel en verkeer; 5 leden door de Vereenigingen op het gebied van de Nijverheid; 1 lid door de Nederlandsche Kamer van Koophandel in het buitenland; 5 leden door de vereenigingen en organisaties op het gebied van handel, nijverheid en verkeer, gevestigd in Nederl. Indië; 1 lid door de vereenigingen op het gebied van handel en nijverheid, gevestigd in West-Indië.

De Raad van Bestuur wordt gekozen ter algemeene vergadering in hier voege, dat elk der hierboven bedoelde groepen haar vertegenwoordigers aanwijst, doch dat de aanwijzing door de vereenigingen in Ned. Indië en West-Indië in aldaar te houden vergaderingen geschiedt. Het dagelijksch bestuur regelt de indeeling der aangesloten organisaties onder deze groepen.

Gewoonlid kunnen slechts zijn vereenigingen op het gebied van handel, nijverheid of verkeer, die zelf geen handel drijven. Buitengewoonlid kunnen zijn vennootschappen van koophandel en kooplieden.

Verscheidene kooplieden hebben aan een hiertoe strekkende uitnoodiging reeds gehoor gegeven.

Als gewone leden zijn een dertigtal van de meest op den voorgrond tredende vereenigingen op het gebied van handel, nijverheid en verkeer en de Kamers van Koophandel te Amsterdam, Rotterdam, en 's-Gravenhage toegetreden, evenals enkele Nederlandsche Kamers van Koophandel in het buitenland.

De Kamers van Koophandel in Nederland zelf verbinden zich in een overgangstijdsperk, waardoor op het oogenblik de meeste dezer Kamers niet konden toetreden; niettemin hebben in verschillende districten de Commissies voor de organisatie van de nieuwe Kamers van Koophandel hun instemming met de Nederlandsche organisatie betuigd.

De samenwerking met Nederlandsch-Indië en met Ned. West-Indië wordt vergemakkelijkt door de medewerking van den heer E. A. Zeilinga, president-directeur van de Javasche Bank, die hier te lande vertoefde en die zoowel

aan de besprekingen met het bestuur der Nederlandsche Organisatie als aan een der algemeene vergaderingen heeft deelgenomen. De heer Zeilinga zal bij zijn terugkeer in Indië de vertegenwoordigers van Handel en Industrie aldaar mondeling van den stand van zaken op de hoogte stellen en hen tot deelneming opwekken. De heer Schoch, hoofd-directeur van de Surinaamsche Bank, verleent hen ten opzichte van onze West-Indische koloniën zijn bemiddeling.

Ten einde een doelmatige verdeling van werkzaamheden op het congres te verkrijgen, zijn door de Internationale Kamer van Koophandel voor verschillende groepen van onderwerpen, commissies ingesteld.

Het eerste congres der Internationale Kamer van Koophandel zal van 27 Juni tot 1 Juli a.s. te Londen worden gehouden.

Het bestuur der Nederlandsche Organisatie heeft de navolgende personen bereid gevonden om zitting te nemen in de Commissies voor deze verschillende groepen van het congres.

Groep A. Financiën:

De heer C. E. ter Meulen en de heer mr. H. K. Beaufort te Amsterdam als plaatsvervanger.

Groep B. Productie:

De heer F. H. Fentener van Vlissingen te Utrecht en als diens plaatsvervanger de heer S. A. Maas, voorzitter van het Verbond van Nederlandsche Fabrikantenverenigingen te 's-Gravenhage.

Groep C. Distributie:

De heer Von Hemert te Parijs en de heer H. Rud. du Mosch te Amsterdam als diens plaatsvervanger.

Groep D. Verkeer:

De heer H. Rud. du Mosch te Amsterdam en de heer Von Hemert te Parijs als diens plaatsvervanger.

Groep E. Herstel van verwoeste Gebieden:

De heer Joost van Vollenhoven te Amsterdam en als diens plaatsvervanger de heer R. A. van Sandick te 's-Gravenhage.

Voor Nederland hebben zitting in het bestuur van de Internationale Kamer, de heeren mr. J. C. A. Everwijn, Du Mosch en Von Hemert en als hunne plaatsvervangers de heeren De Clercq, M. Knottenbelt (vice-president van de Nederlandsche Reedersvereniging) en mr. van Lutterveld (bestuurslid van de vereniging voor den effectenhandel).

Het secretariaat der Nederlandsche Organisatie is gevestigd ten bureele van de Kamer van Koophandel en Fabrieken te 's-Gravenhage; secretaris-penningmeester is mr. J. E. Claringbould.

BOEKAANKONDIGING:

Der Bolschewismus, Voraussetzungen, Geschichte, Theorie; zugleich eine Untersuchung seines Verhältnisses zum Marxismus; von Wilhelm Mautner, Doktor der Staatswissenschaften; W. Köhlhammer, Berlin—Stuttgart—Leipzig, 1920.

Het boek was af (en was „bij“) in Juni 1919. Het verscheen ongeveer een jaar later. Een aankondiging van nog een jaar later behoeft dus wel eenige verontschuldiging.

Gelukkig, dat ook de inhoud van het boek deze aan de hand doet. Diezelfde inhoud, die dr. Mautner's vrees, dat zijn werk schielijk verouderen zou, illusoir maakt.

Natuurlijk, wat de feiten betreft, is zoo een boek spoedig achter. Niemand zal echter beweren, dat dit een ernstig bezwaar is: Ware het dit wèl, er zou over geen verschijnsel geschreven kunnen worden welks geschiedenis nog niet is afgesloten.

Maar bovendien, de beteekenis van dr. Mautner's uitvoerige studie (353 bladzijden, met de literatuur-opgaaft 368) ligt elders dan in de verwerking van haar feitenmateriaal; zij ligt met name in de beschouwingen, conscientieus en uitvoerig gedocumenteerd, over de theorie van het bolsjewisme en haar verhouding tot het marxisme, (bijvoorbeeld over de leerstukken van de dictatuur van het proletariaat en van de verdwijning van den Staat als Staat) en over den specifiek-Russischen vorm, waarin Lenin dit een en ander heeft gekneed. Zulk een stof veroudert niet gauw en op zulk een boek de aandacht te vestigen blijft altoos van pas.

Voor weergeving bij wijze van uittreksel leent het werk zich in het geheel niet.

De aankondiger moge hierom zich beperken tot korte aanwijzing, waarom een geschrift van zoo solide makelij als dit belangrijk en welkom is.

Een der auteurs over Russische aangelogenheden, die ook door Mautner geraadpleegd zijn, Wieth. Knudsen, ¹⁾ schetste, kort vóór den oorlog, de beteekenis van Rusland voor de overige wereld ongeveer aldus: van oudsher was Rusland's roeping, bemiddelaar en buffer tusschen Europa en Azië te zijn; de soberheid; de vruchtbaarheid en de koloniseering; ijver van zijn bevolking deden het onder de moeilijkste omstandigheden deze roeping trouw vervullen; honderden millioenen Slaven, al meer opdringende naar het Oosten, staan tusschen Europa en het gevaar; dit geeft hun recht, zoo niet op de dankbaarheid, dan toch op de belangstelling van Europa; en hierbij komt nog, dat deze Slaven, wij, mogen het aangenaam vinden of niet, het volk der toekomst zijn; van den Arischen stam toch vormen zij den laatsten tak, die nog niet is aangetast door de kwaal der aldoor dalende geboorten-frequentie, welke het merg der romaansche rassen reeds heeft aangevreten en thans ook de germaansche volken met verval bedreigt. De beteekenis van het bloote getal wordt in deze karakteristiek wellicht overschat; toch is deze sociologisch belangrijk.

Welnu, op dit honderden-millioenen volk van Oost-Europa is sinds 1917 een proef genomen, die haar historische weerga misschien nergens vindt.

Hoe het erop reageeren zal, hangt af van veel, maar toch wel in hoofdzaak van zijn psychische gaardheid en zijn economische gestaltens.

Aan deze laatste was reeds eerder gewikt; de agrarische hervormingen van Stolypin (na 1905) hadden geen mindere poging dan deze bestaan: het grootendeels (vooral in Noord- en Midden-Rusland) in communistische verbanden levende platteland te moderniseeren in westersch-individualistische richting. En inderdaad was er in de logge massa beweging in die richting gekomen, plaatselijk echter van zeer uiteenlopenden omvang en tot vóór de revolutie nog op lange niet tot het doelpunt genaderd.

Numeriek overwoog in Rusland de plattelandsbevolking verre. Geestelijk daarentegen overwoog de industriele centra met hun ophooping van revolutionair proletariaat en in deze laatste, materieel echter van het platteland afhankelijk, zette de revolutie in. De van de steden uitgaande communistische politiek trachtte ook het platteland te beïnvloeden, vond er schijnbaar in de nog aanwezige agrarische dorpsgemeenschappen een goed aanhechtingspunt, maar in werkelijkheid in hoofdzaak tegenstand en onwil om zich naar de voorschriften der stedelijke leiders te gedragen. Het is tot nu een open vraagstuk, wat er ten platten land precies is gebeurd; maar zooveel staat daarvan toch wel vast: het platteland is zijn eigen weg gegaan; zoo deze weg, gansch of deels, een communistische is geweest, dan was dit toch een ander communisme dan door Lenin en de zijnen oorspronkelijk werd begeerd, veel ouderwetscher, technisch veel primitiever.

Het rumoerig bolsjewisme der industriele centra kon in deze centra inderdaad een economische omwenteling bewerken en voor langer of korter tijd bestendigen, tot groote schade der industriele productiviteit. Doch op het platteland is zijn invloed ruitersterking geweest; de boeren hebben zich niet door Lenin laten gebruiken; zij hebben hem gebruikt om de groote particuliere landgoederen te vermeesteren en zijn daarna huns weegs gegaan. En inmiddels bleven de bolsjewistische centra voor de voedselvoorziening afhankelijk van hen.

Hier spreekt wel sterk de kracht van het getal. Een land met een voor 80 pCt. agrarische bevolking kan

¹⁾ Bauernfrage und Agrarreform in Russland; Düncker & Humblot, München und Leipzig, 1913; bl. 195 v.

niet door een nog zoo energiek deel der resterende 20 pCt. worden gedreven in een richting, die ingaat tegen aard en wenschen der 80 pCt. De politieke en de economische machtsposities vallen hier in geen deele samen.

Dit geeft aan de gebeurtenissen in Rusland een bijzondere samengesteldheid. Wat men niet ziet (al wat zich afspeelt op het voor ons onzichtbaar en indeloos platteland) is ten slotte veel belangrijker dan wat men ziet en hoort (wat in en uit Moskou wordt verricht en gedeceeteerd). Maar voor de economische en politieke verhouding tot de verdere wereld is weer tijdelijk althans, dit laatste beslissend.

Om nu de draagkracht der feiten, die tot ons doordringen, te kunnen meten, is moodig zoowel kennis der reeds aanwezige toestanden op welker basis zij zich afspelen, dus van het Rusland van vóór de revolutie, als van de beweegredenen die de handelende personen en volksgroepen voortbewegen (of laten stilstaan).

Zonder deze kennis blijft de ruimste feitenmassa een materiaal, waar niemand weg mee weet.

Het boek van dr. Mautner nu tracht juist deze kennis bij te brengen. Voor zoover ik hem kon controleren, doet het dit uitnemend. Men zou twijfel kunnen opperen aan de juistheid der maat van evenredigheid, die het boek betracht. Het platteland, dat in Rusland ten slotte het laatste woord spreekt, wordt er veel beknopter beschreven dan de steden met hun luide woorden van bolsjewisme. Maar over het eerste bestond reeds veel goede literatuur (al was het voor den buitenstaander vaak moeilijk, zich erin te oriënteren, doordat de meeste schrijvers echte stokpaard-ruiters zijn) en kon dus inderdaad beknopter gehandeld worden. In kennis van het bolsjewisme daarentegen kwamen wij schromelijk te kort. Tot aanvulling van dit tekort hebben de laatste jaren velen bijgedragen. Onder hen neemt Mautner een eereplaats in.

v. B.

ONTVANGEN:

Grotius, annuaire international pour 1919—1920, La Haye, Martinus Nijhoff, 1921.

STATISTIEKEN EN OVERZICHTEN.

N.B. *** beteekent: Cijfers nog niet ontvangen.

GELDKOERSEN.
BANKDISCONTOS.

Ned. { Disc. Wissels. 4 1/2 1 Juli '15 Zweeds. R.ksbk 6 1/2 5 Mei '21
 Bk. { Bel. Binn. Eff. 5 1/2 19 Oct. '20 Bk. v. Noorw. . . 7 25 Juni '20
 { Vrsch. in R.C. 6 1/2 19 Oct. '20 Zwits. Nat. Bk. 4 1/2 11 Apr. '21
 Bk. van Engeland 6 1/2 28 Apr. '21 Belg. Nat. Bk. 5-5 1/2 19 Mei '21
 Duitsche Rijksbk. . 5 23 Dec. '14 Bank v. Spanje 6 4 Nov. '20
 Bk. van Frankrijk 6 8 Apr. '20 Bank v. Italië. 6 20 Mei '20
 Oostenr. Hong. Bk. 6 12 Apr. '21 F. Res. Bk. N.Y. 6-6 1/2 5 Mei '21
 Nat. Bk. v. Denem. 6 5 Mei '21 Javasche Bank 3 1/2 1 Aug. '09

OPEN MARKT.

Data.	Amsterdam		Londen	Berlijn	Parijs	N. York
	Part. disconto	Prolongatie				
11 Juni '21	4 3/8	—	5 5/8	4-5/8	—	5 1/2-6 1/4
6-11 „ '21	4 3/8	2 3/4-3 1/2	5 5/8	4-5/8	—	5 1/2-7 1/2
30 M.-4 J. '21	4 3/8-1/2	2 3/4-3 1/2	5 1/2-1 3/4	4-5/8	—	7-8
23-28 Mei '21	4 1/4-4 1/2	3-4	5 1/4-7/8	4-5/8	—	6 1/2-7 1/2
7-12 Juni '20	3 3/8-1/2	3 3/4-4 1/2	6 5/8-3/4	4-5/8	—	7-12
9-14 „ '19	3 1/2-5/8	3-1/4	3 5/10	4-5/8	—	5 3/4-10 1/2
20-24 Juli '14	3 1/8-3/16	2 1/4-3/4	2 1/4-3/4	2 1/8-1/2	2 3/4	5 1/2-7 1/2

1) Noteering van 10 Juni 1921.

WISSELKOERSEN.
WISSELMARKT.

Na een flauwe opening liep Londen deze week verder regelmatig op, zoodat Zaterdag tot 11,41 betaald werd. Ook Parijs en België waren meestal vast, hoewel er bij deze wissels ook herhaaldelijk niet onbelangrijke inzinkingen plaats hadden. Merkwaardig is, dat de spanning tusschen deze

twee wissels steeds grooter wordt in het nadeel van België. Heden was er ten slotte een disagio van ca. 15 cents tegen een agio van ca. f 1,—, voordat de laatste rijzing begon. Dollars waren wederom zeer gezocht en werden van verschillende kanten bij groote posten tot steeds oplopende koersen uit de markt genomen. Tusschen Woensdagochtend en Donderdagochtend bedroeg de stijging bijna 4 pCt. Ook de neutrale koersen waren meestal vaster. Vooral Stockholm was gezocht. Daarentegen waren Kopenhagen en Christiania eerder flauwer en ook Buenos-Aires kon slechts weinig opkomen. In tegenstelling hiermede waren Marken natuurlijk flauwer. Dezelfde oorzaak, die dollars deed stijgen, bracht een groot aanbod van marken. Daardoor liep de koers dagelijks enkele centen terug, hetgeen den koers heden op ca. 4,25 bracht. Weenen iets lager. Java langzaam aan iets oplopend. Heden 96 3/4—97 1/2.

KOERSEN IN NEDERLAND.

Data	Londen *)	Parijs *)	Berlijn *)	Weenen *)	Brussel **)	New York **)
6 Juni 1921..	11.29 1/4	23.92 1/2	4.49	0.66	23.96 1/2	2.95 3/8
7 „ 1921..	11.30	23.85	4.50 1/2	0.66	23.82 1/2	2.99 1/4
8 „ 1921..	11.32 1/2	23.95	4.49	0.66	23.95	2.98 3/4
9 „ 1921..	11.33 1/2	23.85	4.48 1/2	0.65	23.80	3.04
10 „ 1921..	11.36 1/2	23.97 1/2	4.46	0.65	23.94	3.06 7/8
11 „ 1921..	11.39	24.10	4.44	0.65	—	—
Laagste d. w. 1)	11.28	23.60	4.42 1/2	0.62 1/2	23.60	2.92 1/2
Hoogste „ „ 1)	11.41	24.20	4.55	0.70	24.17 1/2	3.08
4 Juni 1921..	11.30 1/2	24.15	4.56 1/2	0.66	24.12 1/2	2.91 5/8
28 Mei 1921..	11.24 1/2	24.02 1/2	4.61	0.70	24.17 1/2	2.87 1/2
Muntpariteit..	12.10 3/8	48.—	59.26	50.41	48.—	2.48 3/4

*) Noteering te Amsterdam. **) Noteering te Rotterdam.

1) Particuliere opgave. 2) Noteering van 3 Juni 1921. 3) Idem v. 27 Mei.

Data	Stockholm *)	Kopenhagen *)	Christiantia *)	Zwitserland *)	Spanje 1)	Batavia 1) telegrafisch
6 Juni 1921	66.95	51.70	44.45	50.95	38.15	95 1/2-96
7 „ 1921	66.90	51.75	44.40	50.95	38.35	95 3/4-96 1/2
8 „ 1921	67.—	51.90	44.30	51.—	38.40	96-96 1/2
9 „ 1921	67.—	51.90	44.35	51.05	38.60	96 1/2-96 3/4
10 „ 1921	67.30	52.—	44.40	51.12 1/2	39.—	96 3/4-97
11 „ 1921	67.60	51.95	44.45	51.12 1/2	39.30	96 3/4-97
L'ste d. w. 1)	66.75	51.50	44.10	50.85	38.—	95 1/2
H'ste „ „ 1)	67.70	52.05	44.80	51.20	39.50	97 1/2
4 Juni 1921	66.90	51.70	44.40	50.90	38.10	95 1/2-96
28 Mei 1921	66.35	51.25	44.15	50.80	37.70	95 1/2-96
Muntpariteit	66.67	66.67	66.67	48.—	48.—	100

*) Noteering te Amsterdam. 1) Particuliere opgave.

Termijnnoteringen der Valuta-Kas.

Ecarts tusschen termijnnotering en contanten koers.
(week van 6—10 Juni 1921.)

	Londen.	Ult. Juni	Ult. Juli	Ult. Augustus					
Hoogste B Koers	} gelijk	} gelijk	} disagio 1/4 ct.	} disagio 1/4 ct.					
Laagste B „					} disagio 1/4 ct.	} disagio 1/4 ct.	} disagio 1/2 ct.		
Hoogste L „								} gelijk	} gelijk
Laagste L „									
New-York.									
Hoogste B Koers	disagio 1/2 ct.	disagio 1 ct.	disagio 1 1/2 ct.						
Laagste B „	„ 1/4 „	„ 3/8 „	„ 1/2 „						
Hoogste L „	„ 1/4 „	„ 5/8 „	„ 1 3/8 „						
Laagste L „	„ gelijk	„ 1/4 „	„ 1 „						
Parijs.									
Hoogste B Koers	agio 5 ct.	agio 10 ct.	agio 10 ct.						
Laagste B „	„ 2 1/2 ct.	„ 2 1/2 „	„ 5 „						
Hoogste L „	„ 5 „	„ 7 1/2 „	„ 7 1/2 „						
Laagste L „	„ 2 1/2 „	„ 2 1/2 „	„ 5 „						
België.									
Hoogste B Koers	agio 5 ct.	agio 10 ct.	agio 15 ct.						
Laagste B „	„ 2 1/2 „	„ 5 „	„ 5 „						
Hoogste L „	„ 7 1/2 „	„ 12 1/2 „	„ 15 „						
Laagste L „	„ 2 1/2 „	„ 7 1/2 „	„ 10 „						
Berlijn.									
Hoogste B Koers	} agio 1 ct.	} agio 3 ct.	} agio 5 ct.						
Laagste B „				} „ 2 „	} „ 4 „	} „ 7 „			
Hoogste L „							} „ 1 „	} „ 2 „	} „ 5 „
Laagste L „									

KOERSEN TE NEW YORK.

Data	Cable Lond. (in \$ per £)	Zicht Parijs (in cts. p. frs.)	Zicht Berlijn (in ct. p. Mrk.)	Zicht Amsterd. (in cts. p. gld.)
11 Juni.. 1921	3.74.25	7.91	1.42	32.90
Laagste d. week	3.73.37	7.86	1.42	32.90
Hoogste „ „	3.82.25	8.99	1.52	33.65
4 Juni.. 1921	3.85.50	8.21	1.54	34.10
28 Mei .. 1921	3.88.87	8.22	1.57	34.40
Muntpariteit..	4.86.67	5.18 1/4	95 1/4	40 3/16

KOERSEN VAN DE VOLGENDE PLAATSEN OP LONDEN

Plaatsen en Landen	Noteerings-eenheden	27 Mei 1921	3 Juni 1921	4/10 Juni '21 Laagste	10 Juni 1921 Hoogste
Alexandrië..	d. p. £	97 15/16	97 15/32	97 15/32	97 15/32
*B. Aires ¹⁾ ..	d. p. \$	45 1/4	44 3/8	44 1/4	45 3/8
Calcutta	£ p. rup.	1/3 3/32	1/3 3/8	1/3 1/4	1/3 7/8
Hongkong ..	id. p. \$	2/6 3/8	2/6 1/8	2/6	2/7 1/2
Lissabon	d. per Mil.	6	6 1/4	6	8 1/2
Madrid	Peset. p. £	29.72 1/2	29.65	29.00	29.75
*Montevideo ¹⁾	d. per \$	43 1/2	42 1/2	42 1/4	43 1/2
Montreal....	\$ per £	4.37 1/2	4.36 3/4	4.12	4.36
*R.d.Janeiro.	d. per Mil.	8 1/16	8 7/16	8 1/16	8 3/8
Rome	Lires p. £	73 3/4	74 3/8	73.50	81
Shanghai....	£ p. tael	3/3 31/32	3/3 1/8	3/2	3 5/8
Singapore ..	id. p. \$.	2/3 3/4	2/3 3/4	2/3 31/32	2/3 31/32
*Valparaiso..	peso p. £	33.50 ¹⁾	35.00	34.80	35.40
Yokohama ..	£ per yen	2/5 13/32	2/5 1/4	2/5 1/2	2/6 3/8

*Koersen der voorafgaande dagen. 1) Telegrafisch transfert.
 2) Noteering van 26 Mei 1921.

NOTEERING VAN ZILVER

Noteering te Londen	te New York
11 Juni 1921	35 3/4
4 „ 1921	33 7/8
28 Mei 1921	34
21 „ 1921	33 1/4
12 Juni 1920	50 1/8
14 Juni 1919	54 1/4
20 Juli 1914	24 13/16

1) Noteering van 6 Juni.

NEDERLANDSCHE BANK.

Verkorte Balans op 13 Juni 1921.

Activa.

Binnenl. Wissels, Prom., enz. in disc.	H.-bk. f 137.956.944,19 B.-bk. „ 22.038.818,26 Ag.sch. „ 77.608.551,67	f 237.604.314,12
Papier o. h. Buitenl. in disconto	Idem eigen portef. f 48.660.575,—	
Af: Verkocht maar voor de bk. nog niet afgel.		48.660.575,—
Beleeningen	H.-bk. f 49.395.179,68 incl. vrsch. B.-bk. „ 13.470.168,30 in rek.-crt. Ag.sch. „ 94.832.970,05 op onderp. f 157.698.318,03	
Op Effecten	f 152.534.718,03	
Op Goederen en Spec.	f 5.163.600,—	157.698.318,03
Voorschotten a. h. Rijk		14.165.879,05
Munt en Muntmateriaal	Munt, Goud f 56.237.400,— Muntmat., Goud „ 549.727.736,67 f 605.965.136,67	
Munt, Zilver, enz.	„ 12.533.497,50	
Muntmat., Zilver	„ —	618.498.634,17
Effecten	Bel. v. h. Res.fonds. f 4.772.625,12 1/2 id. van 1/2 v. h. kapit. „ 3.899.738,87 1/2	8.672.364,—
Geb. en Meub. der Bank		3.594.000,—
Diverse rekeningen		17.873.462,51
		f 1.106.767.546,88

Passiva.

Kapitaal	f 20.000.000,—
Reservefonds	„ 5.000.000,—
Bankbiljetten in omloop	„ 1.012.988.435,—
Bankassignatiën in omloop	„ 1.259.035,91 1/2
Rek.-Cour. } Het Rijk f — saldo's: } Anderen „ 58.840.801,78 1/2	58.840.801,78 1/2
Diverse rekeningen	„ 8.679.274,18
	f 1.106.767.546,88

NED. BANK 13 Juni 1921 (vervolg).

Beschikbaar metaalsaldo..... f 403.143.546,46
 Op de basis van 2/5 metaaldekking..... „ 188.525.891,92
 Minder bedragen aan bankbiljetten in omloop dan waartoe de Bank gerechtigd is... „ 2.015.717.730,—

Verschillen met den vorigen weekstaat:

	Meer	Minder
Disconto's		7.458.682,48
Buitenlandsche wissels..	46.856,—	
Beleeningen		16.805.175,86 1/2
Goud		123.009,62
Zilver		14.718.750,—
Part. Rek.-Crt. saldo's ..		10.589.716,28

Voornaamste posten in duizenden guldens.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
13 Juni 1921.....	605.965	12.533	1.012.988	60.100
6 „ 1921.....	605.965	12.657	1.027.707	70.372
30 Mei 1921.....	605.956	13.065	1.029.665	60.227
23 „ 1921.....	605.948	13.139	1.025.158	88.076
17 „ 1921.....	605.948	13.172	1.051.441	77.963
14 Juni 1920.....	636.023	13.245	1.008.042	153.053
14 Juni 1919.....	661.969	8.492	1.009.394	67.100
25 Juli 1914.....	162.114	8.228	310.437	6.198

Data	Totaal bedrag disconto's	Hieraan Schalkist-promessen rechtstreeks	Beleeningen	Beschikbaar Metaal-saldo	Dek-kings-percentage
13 Juni 1921	237.604	78.700	157.698	403.144	58
6 „ 1921	245.063	80.700	174.503	398.268	56
30 Mei 1921	225.043	69.800	183.926	400.334	57
23 „ 1921	262.675	106.000	175.346	396.102	56
17 „ 1921	276.585	114.000	192.836	392.504	55
14 Juni 1920	129.269	30.000	298.105	416.533	56
14 Juni 1919	103.179	67.000	203.703	454.785	62
25 Juli 1914	67.947	14.300	61.686	43.521 1/2	75

1) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

Uit de bekendmaking van den Minister van Financiën blijkt, dat uitstonden op:

	6 Juni 1921	13 Juni 1921
Aan schatkistpromessen.. waarvan rechtstreeks bij de Ned. Bank geplaatst	f 452.950.000,—	f 460.150.000,—
Aan schatkistbiljetten ..	„ 80.700.000,—	„ 78.700.000,—
Aan zilverbons	„ 131.137.000,—	„ 135.801.000,—
	„ 42.967.644,50	„ 42.410.235,50

JAVASCHE BANK.

Voornaamste posten in duizenden guldens. De samengetrokken cijfers der laatste weken zijn telegraphisch ontvangen.

Data	Goud	Zilver	Bankbiljetten	Andere opschbare schulden
4 Juni 1921.....	240.250		312.000	151.500
28 Mei 1921.....	240.000		309.000	134.500
21 „ 1921.....	238.750		308.000	132.500
30 April 1921.....	225.012	13.565	313.568	155.635
23 „ 1921.....	225.219	13.231	316.829	154.537
16 „ 1921.....	224.918	12.923	322.194	155.419
9 „ 1921.....	224.945	12.589	326.758	150.495
5 Juni 1920.....	196.169	5.380	324.747	138.371
7 Juni 1919.....	128.729	7.684	226.384	105.696
25 Juli 1914.....	22.057	31.907	110.172	12.634

Data	Dis-conto's	Wissels, buiten N.-Ind. betaalbaar	Beleeningen	Diverse rekeningen 1)	Beschikbaar metaal-saldo	Dek-kings-percentage
4 Juni 1921		207.000		***	147.550	52
28 Mei 1921		189.000		***	151.300	54
21 „ 1921		197.500		***	150.650	54
30 Apr. 1921	37.457	22.837	92.712	33.478	145.019	51
23 „ 1921	38.004	23.108	94.662	32.710	144.440	51
16 „ 1921	37.733	23.121	99.810	34.162	142.563	50
9 „ 1921	37.163	23.102	102.621	34.094	142.349	50
5 Juni 1920	19.328	21.941	156.016	31.925	109.137	43
7 Juni 1919	8.267	18.611	74.378	10.027	70.233	41
25 Juli 1914	7.259	6.395	47.934	2.228	4.842 1/2	44

1) Sluitpost der activa. 2) Op de basis van 2/5 metaaldekking.

DE SURINAAMSCHEN BANK.

Voornaamste posten in duizenden gulden.

Data	Metaal	Circulatie	Andere opeischb. schulden	Disconto's	Div. rekening(en) ¹⁾
23 April 1921 ..	1.129	2.126	928	2.081	392
16 „ 1921 ..	1.127	2.235	885	2.059	399
9 „ 1921 ..	1.126	2.268	708	2.049	388
2 „ 1921 ..	1.120	2.246	863	2.059	425
24 April 1920 ..	1.061	1.708	944	1.740	655
26 April 1919 ..	997	1.315	848	1.341	205
25 Juli 1914 ..	645	1.100	560	735	396

¹⁾ Sluippost, der activa.

BUIENLANDSCHE BANKSTATEN.

BANK VAN ENGELAND.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Currency Notes, in duizenden pond sterling.

Data	Metaal	Circulatie	Currency Notes.		
			Bedrag	Goudd.	Gov. Sec.
8 Juni 1921	128.370	128.280	330.071	28.500	294.050
31 Mei 1921	128.363	129.095	330.998	28.500	295.553
25 „ 1921	128.350	127.808	333.165	28.500	297.604
18 „ 1921	128.361	128.195	338.008	28.500	302.176
9 Juni 1920	116.707	114.367	353.496	28.500	331.235
11 Juni 1919	87.029	78.008	347.121	28.500	331.339
22 Juli 1914	40.164	29.317	—	—	—

Data	Gov. Sec.	Other Sec.	Public. Depos.	Other. Depos.	Reserve	Dekkingsperc. ¹⁾
8 Juni '21	73.276	76.910	17.659	133.287	18.539	12,30
31 Mei '21	68.556	81.259	16.596	133.170	17.718	11,83
25 „ '21	88.106	88.140	16.419	112.060	18.992	14,78
18 „ '21	39.931	81.010	16.517	105.296	18.616	15,30
9 Juni '20	74.499	78.790	19.441	136.874	20.790	13,30
11 Juni '19	61.492	79.879	20.315	130.792	27.471	18,17
22 Juli '14	11.005	33.633	13.735	42.185	29.297	52 $\frac{1}{2}$

¹⁾ Verhouding tusschen Reserve en Deposits.

DUITSCHER RIJKSBANK.

Voornaamste posten, onder bijvoeging der Darlehenskassenscheine, in duizenden Mark.

Data	Metaal	Daarvan Goud	Kassen-scheine	Circulatie	Dekkingsperc. ¹⁾
7 Juni '21	1.100.830	1.091.573	13.331.379	72.145.349	20
31 Mei '21	1.101.056	1.091.574	14.361.888	71.838.866	22
21 „ '21	1.100.735	1.091.571	16.749.523	69.724.433	26
14 „ '21	1.100.012	1.091.578	20.525.076	70.834.179	31
7 Juni '20	1.093.851	1.077.676	16.114.656	50.648.561	34
7 Juni '19	1.322.749	1.312.403	8.268.186	28.217.855	34
23 Juli '14	1.691.398	1.356.857	65.479	1.890.895	93

¹⁾ Dekking der circulatie door metaal en Kassenscheine.

Data	Wissels	Rek. Crt.	Darlehenskassenschatne	
			Totaal uitgegeven	In kas bij de Reichsbank
7 Juni 1921	1.755.969	9.666.909	***	***
31 Mei 1921	64.763.540	14.093.693	23.458.100	14.295.100
21 „ 1921	57.272.807	11.557.786	26.096.700	16.684.400
14 „ 1921	58.753.329	15.068.650	29.860.400	20.447.800
7 Juni 1920	39.199.833	10.200.870	29.755.300	16.074.300
7 Juni 1919	27.438.644	9.150.671	19.529.900	8.247.100
23 Juli 1914	750.892	943.964	—	—

OOSTENRIJKSCH-HONGAARSCHEN BANK.

Voornaamste posten in duizenden Kronen.

Data	Metaal-en buiten-goudwissels	Disc. en beleeningen	Bijz. schuld. Oostenrijk en Hongarije	Bank-biljetten	Rek. Crt. sald ¹⁾
15 Nov. '20	325.730	37.782.521	32.954.000	74.121.378	9.497.833
31 Oct. '20	321.121	36.474.610	32.954.000	72.902.605	9.930.245
7 Feb. '20	290.428	19.251.400	32.954.000	56.294.022	6.057.646
31 Jan. '20	291.083	19.162.543	32.954.000	56.772.802	6.220.536
15 Nov. '19	325.097	14.742.052	32.954.000	50.582.595	7.235.850
23 Juli '14	1.589.267	954.356	—	2.159.759	291.270

¹⁾ waarvan 222.669 goud, 46.598 buitenlandse goudwissels en 56.463 munt en muntmateriaal zilver.

BANK VAN FRANKRIJK.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Goud	Waarvan in het Buitenland	Zilver	Te goed in het Buitenland	Buit.gew. voorsch. ald. Staat
9 Juni '21	5.519.416	1.948.367	272.975	664.668	29.900.000
2 „ '21	5.519.002	1.948.367	272.594	665.139	26.400.000
26 Mei '21	5.518.503	1.948.367	272.334	672.062	26.200.000
19 „ '21	5.518.281	1.948.367	271.844	664.547	26.300.000
10 Juni '20	5.587.401	1.978.278	240.417	680.345	26.300.000
12 Juni '19	5.550.307	1.978.278	305.792	873.228	23.250.000
23 Juli '14	4.104.390	—	639.620	—	—

Data als boven.	Wissels	Uitgestelde Wissels	Beleening	Bankbiljetten	Rek. Crt. Particulieren	Rek. Crt. Staat
	2.573.821	105.208	2.225.061	38.375.243	2.685.392	25.765
2.845.595	109.504	2.173.248	38.392.006	2.871.138	45.250	
2.592.732	113.056	2.150.290	38.233.195	3.018.711	22.602	
2.669.549	117.835	2.162.387	38.454.998	2.910.888	46.588	
1.779.013	532.345	1.860.136	38.156.915	3.487.184	58.830	
855.918	329.376	1.278.432	34.448.513	3.442.560	65.656	
1.541.080	—	769.400	5.911.910	942.570	400.590	

BANQUE NATIONALE DE BELGIQUE.

Voornaamste posten in duizenden francs.

Data	Metaal incl. buitenl. sald	Beleening buitenl. vorder.	Beleening van prom. d. provinc.	Binn. wissels en beleening	Circulatie	Rek. Crt. partit.
9 Juni '21	335.192	84.653	480.000	765.145	6.131.698	360.827
2 „ '21	335.035	84.653	480.000	780.088	6.160.552	363.813
26 Mei '21	334.857	84.653	480.000	833.024	6.141.082	484.478
19 „ '21	334.926	84.653	480.000	814.523	6.155.755	448.918
10 Juni '20	357.285	84.653	480.000	745.916	5.150.094	1.479.538

VEREENIGDE STATEN VAN NOORD-AMERIKA.

FEDERAL RESERVE BANKS.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Goudvoorraad			Zilver etc.	F.R. Notes in circulatie
	Totaal bedrag	Dekking, F. R. Notes	In het buitenl.		
18 Mei '21	2.378.906	1.599.410	—	170.228	2.767.415
11 „ '21	2.363.553	1.535.359	—	174.220	2.804.933
4 „ '21	2.343.358	1.496.914	—	176.540	2.828.586
27 Apr. '21	2.317.569	1.481.404	—	187.194	2.830.118
21 Mei '20	1.939.717	1.257.312	112.781	139.821	3.085.202
23 Mei '19	2.178.739	1.259.741	—	69.194	2.504.253

Data	Wissels	Totaal Deposito's	Gestort. Kapitaal	Algem. Dekkingsperc. ¹⁾	Percent. Gouddekking circul. ²⁾
18 Mei '21	1.924.220	1.716.642	102.116	56,8	70,4
11 „ '21	2.111.994	1.733.413	102.033	55,9	68,8
4 „ '21	2.160.547	1.728.941	101.857	55,3	67,7
27 Apr. '21	2.167.348	1.725.899	101.235	55,0	67,2
21 Mei '20	2.917.754	2.539.855	93.786	42,7	47,1
23 Mei '19	2.132.053	2.477.303	82.553	52,3	64,6

¹⁾ Verhouding tusschen: den totalen goudvoorraad, zilver etc., en de opeischbare schulden: F. R. Notes en netto deposito's. ²⁾ Na aftrek van 35 pCt. der totale dekkingsmiddelen als dekking voor de netto deposito's.

PARTICULIERE BANKEN AANGESLOTEN BIJ HET FED. RES. STELSEL.

Voornaamste posten in duizenden dollars.

Data	Aantal banken	Totaal uitgezette gelden en beleggingen	Reserve bij de F. R. banks	Totaal deposito's	Waarvan time deposits
11 Mei '21	821	12.195.996	1.257.684	13.367.607	2.947.242
4 „ '21	821	12.253.990	1.260.955	13.365.884	2.941.238
27 Apr. '21	821	12.248.694	1.245.389	13.327.799	2.938.468
22 „ '21	821	12.289.039	1.240.344	13.318.745	2.937.916
14 Mei '20	811	17.086.959	1.422.907	14.262.302	2.649.005
16 Mei '19	773	14.681.508	1.317.760	12.725.289	1.718.894

Aan het eind van ieder kwartaal wordt een overzicht gegeven van enkele niet wekelijks opgenomen bankstaten.

EFFECTENBEURZEN.

Amsterdam, 13 Juni 1921.

De beurs heeft in vrijwel alle landen nog steeds een zeer lusteloos aanzien behouden. De malaise in de zakenwereld, sterker nog dan de politieke factoren, houdt de markten in een ban gevangen. Alleen in Duitschland is een zeker optimisme te constateeren, dat gevoelig kan worden verklaard uit het vrij gemakkelijke verloop, dat de afwikkeling der schadeloosstelling tot nu toe heeft gehad. Dit wil niet zeggen, dat geen interne moeilijkheden te overwinnen zijn geweest of nog te overwinnen zijn, doch op de groote massa van het publiek maakt het een eclatanten indruk, dat Duitschland, waarvan de voormannen toch steeds hebben beweerd, dat de thans betaalde sommen absoluut niet op te brengen waren, zonder voelbare schokken, aan zijn verplichtingen voldoet.

Te Parijs is de beurs zeer kalm en eerder aan den lusteloozen kant gebleven. De gevolgen van de moeilijkheden, bij de jongste rescontre ondervonden, hebben nog nagewerkt. Twee bankinstellingen, namelijk de Banque Industrielle de Chine en de Société Centrale des Banques de Province, moesten gesteund worden, om aan hunne verplichtingen per ultimo Mei te kunnen voldoen. Hierdoor is weer een keer te meer naar voren gekomen, hoe wankel vaak de posities aan de beurs te Parijs zijn en hoe ver men in sommige gevallen met de creditverleening is gegaan. Toch zou dit intermezzo vrijwel onopgemerkt voorbij zijn gegaan (de bedragen schijnen niet buitengewoon groot te zijn en de afwikkeling van den steun is klaarblijkelijk niet te moeilijk voor de betrokkenen) indien ook niet andere factoren hadden medegewerkt. De Fransche leening in Amerika kortelings doorgevoerd, is fractioneel gedaald en dit beschouwt men in sommige Fransche kringen als een ongunstige aanwijzing voor de naaste toekomst. Hierbij komt, dat men zich ongerust begint te maken omtrent den prikkel, dien de Duitsche industrie thans ontvangt, waar deze laatste zich cotte que cotte moet gaan toespitsen op den export, om de te verwachten hooge belastingen te kunnen opbrengen. In verband hiermede is men dan ook in Frankrijk reeds overgegaan tot aaneensluiting in de metaal-industrie en men hoopt op deze wijze, nu men ook in het bezit is van Elzas-Lotharingen, energiek te kunnen optreden tegenover iedere concurrentie, van welke zijde dan ook. Toch oordeelt men, dat voorloopig wel een periode van experimenteel onderzoek zal moeten komen en hoewel de beurs ten opzichte hiervan hoopvol gestemd is, is het begrijpelijk, dat met het oog hierop eerder een politiek van afwachten wordt toegepast. Dit was dan ook de grondtoon van de Parijsche beurs; flauw kon de stemming echter niet worden genoemd.

Te Londen echter was de tendens veel meer naar den ongeanimeerden kant. Nu langzamerhand eenige teekening komt in de mijnwerkersstaking, nu de mogelijkheid bestaat, dat men binnenkort tot een overeenstemming zal komen, zijn de oogen meer en meer opengegaan voor de overige factoren, die toch ook een zware rem vormen voor het herstel van het economisch leven. Men strijdt op het oogenblik in de steenkool-industrie van de zijde der werkgevers voor een vermindering van het veel te hooge loonpeil (te hoog, natuurlijk beschouwd in verband met de algemeen economische verhoudingen) waartegen de arbeiders zich met alle kracht verzetten. Volgens „The Board of Trade Journal” heeft in Maart j.l. het verlies op de kolenproductie bedragen 6 sh. 10,55 d. per ton of in totaal £ 5.259.209. De remedie zou natuurlijk gevonden moeten worden in een prijsverhoging van het product, indien aan de loonen niet getornd kan worden, doch eenerzijds zou men hierdoor niet meer kunnen exporteeren, omdat de steenkool in het buitenland dan spoedig goedkoper verkrijgbaar zou zijn, anderzijds zou de binnenlandsche industrie, die van steenkool afhankelijk is, de concurrentie niet meer kunnen volhouden. Het vraagstuk is derhalve ingewikkeld genoeg; hoe zwaar inmiddels de druk der hooge loonen werkt, blijkt wel voldoende uit de vasthoudendheid der mineigenaren, die de voorkeur geven aan de geweldige verliezen van het oogenblik. H.i. wegen deze wel op tegen de eventuele voordeelen, bij loonsverlaging te verkrijgen. De beurs ontveinst zich echter niet, dat geweldige verliezen in economisch opzicht door den strijd worden geleden; te erger, omdat deze in den tegenwoordigen tijd van uiterst geringen handel niet zoo spoedig herwonnen kunnen worden. Voor enkele ondernemingen zijn de staking en de gevolgen daarvan zelfs als een voordeel te beschouwen, omdat zij thans hun bedrijf kunnen stop zetten en dus ook ontkomen aan de uitbetaling van hooge loonen, enz.

In verband met deze beschouwingen is de markt te Londen dan ook uitermate kalm en eerder flauw gestemd

gebleven. Er heeft niet de geringste lust tot opname van fondsen bestaan; zelfs voor aandeelen Royal Dutch is de handel nominaal gebleven.

Te New York heeft de beurs mede een dalende richting ingeslagen. De „Liquidation of Labor”, zooals het aan de overzijde kernachtig wordt genoemd, is in vollen gang. Reeds is bekend gemaakt, dat de Bonds-Regeering van haar kant zich er niet tegen zou verzetten, indien de spoorwegarbeiders, voornamelijk zij, die werkzaam zijn in de werkplaatsen, de hun in het vorig jaar toegekende loonsverhogingen, ten gezamenlijken bedrage van 600 millioen dollar, weder zouden moeten afstaan. Tegelijkertijd heeft de Federal Reserve Board een zeer interessant overzicht gepubliceerd omtrent de arbeidsverhoudingen in eenige industrieën der V. S., waaruit blijkt, dat in de rapporteerende industriele ondernemingen, waar op 1 April j.l. nog 1.727.717 arbeiders werkzaam waren, thans nog slechts 1.303.792 op de loonlijsten staan, een teruggang derhalve van circa 25 pCt. Het bedrag aan uitbetaalde loonen is in hetzelfde tijdsverloop echter nog meer gedaald, n.l. 29,8 pCt. Alles wijst ook hier op een tijdperk van stilstand, zoo niet van malaise; de beurs kan onder deze omstandigheden natuurlijk geen opgewekt voorkomen hebben.

Te onzen is het algemeen verloop al niet zeer veel verschillend geweest. Voor staatsfondsen bestond in den aanvang, wat onze inheemsche soorten betreft, nog goede animo, doch toen langzamerhand de teekenen zich voordeden van een grotere stroefheid op de geldmarkt, verminderde de kooplust en moest deze plaats maken voor eenigen verkoopdrang. Hierdoor is het slot dan ook lichtelijk in reactie. Voor buitenlandsche staatsfondsen bestond daarentegen in sommige gevallen goede vraag, vooral bij die soorten, die wegens den hoogen dollarkoers op buitenlandsche markten met voordeel te plaatsen waren, b.v. 4½ pCt. Japan 1e en 2e serie, enz.

	7 Juni	10 Juni	13 Juni	Rijzing of daling.
5 ½ Ned. W. Sch. 1918	91 ^{11/16}	91 ^{1/4}	91	— 1 ^{1/16}
4 ½ 0 „ „ „ 1916	89 ^{13/16}	89 ^{3/4}	89 ^{13/16}	—
4 0/0 „ „ „ 1916	83 ^{3/16}	82 ^{1/4}	82	— 1 ^{3/16}
3 ½ 0/0 „ „ „	73	72 ^{1/2}	72 ^{1/2}	— 1/2
3 0/0 „ „ „	62 ^{1/2}	62 ^{1/16}	62 ^{11/32}	— 5/32
2 ½ 0/0 Cert. N. W. S.	51 ^{7/8}	51 ^{1/2}	51 ^{9/16}	+ 1/16
5 0/0 Oost-Indië 1915	91 ^{7/8}	91 ^{3/4}	92	+ 1/8
6 0/0 „ „ 1919	94	94 ^{1/8}	94 ^{1/4}	+ 1/4
4 0/0 Oostenr. Kronenrente	3	3 ^{7/16}	3 ^{7/16}	+ 5/16
5 0/0 Rusland 1906	8 ^{3/4}	9 ^{1/2}	9 ^{1/4}	+ 1/2
4 0/0 Rusl. bij Hope & Co.	9 ^{7/8}	9 ^{1/2}	9 ^{1/2}	+ 3/8
4 ½ 0/0 China Goud 1898 ..	62 ^{9/16}	62 ^{3/4}	62 ^{3/4}	+ 3/16
4 0/0 Japan 1899	55	56	57 ^{3/4}	+ 2 ^{3/4}
4 0/0 Argentinië Buitenl..	52 ^{7/8}	52 ^{1/8}	52 ^{1/8}	— 3/4
5 0/0 Brazilië 1895	51 ^{1/4}	51 ^{1/2}	51 ^{1/8}	— 1/8
7 0/0 Staatsspoor	104 ^{7/16}	104 ^{1/4}	104 ^{1/4}	— 3/16
7 0/0 Amsterdam	102 ^{1/2}	102 ^{1/4}	102 ^{1/4}	— 1/4

Wederom heeft de jongste beursweek slechts uit vijf dagen bestaan. Op de stappen door het bestuur van de Rotterdamsche Vereeniging van Effectenhandelaren ondernomen, was als antwoord van den Minister van Financiën binnengekomen de mededeeling, dat geen conferentie ter discussie van de vrije Zaterdag in Juni en September kon worden toegestaan, indien ordeverstoringen aan de Amsterdamsche beurs niet volkomen uitgesloten bleven. In verband hiermede waren de leden van de Amsterdamsche beurs dan ook j.l. Zaterdag wel in het beursgebouw aanwezig, er werd geen enkele demonstratie gehouden, doch van handel is geen sprake geweest. Zelfs zijn deze keer de pogingen, om toch tot noteering van sommige fondsen over te gaan, geheel achterwege gebleven, zoodat wel mag worden geconstateerd, dat vrijwel de geheele beurs zich unaniem en in volmaakte orde heeft verklaard tegen de politiek, tot nu toe door den Minister van Financiën gevolgd.

Indien men de koersverschillen van de verschillende markt-afdeelingen beschouwt, komt men wel tot de conclusie, dat de tendens van onze beurs gedeceideerd flauw is geweest. Hierbij kwam, dat de omzetten uiterst miniem bleven, behalve op den laatsten beursdag, toen de mededeeling, dat de Nederlandsche Scheepvaart-Unie zal overgaan tot het émitteeren van f 9.000.000,— nom. aandeelen à 117 pCt., een geweldige teleurstelling te voorschijn bracht, zich uitend in groote realisaties, natuurlijk in de eerste plaats voor *scheepvaartwaarden*, doch toch ook voor de overige fondsen. Het sterkst werden, zooals vanzelf spreekt, aandeelen Nederlandsche Scheepvaart Unie getroffen, die een reactie van niet minder dan 18½ pCt. (waarvan 10 pCt. op den laatsten dag der berichtswEEK) hebben aan te tonen. Weliswaar moet hierbij in aanmerking worden genomen, dat de aandeelen ex-claim werden verhandeld, doch

deze claim werd à circa f 2,— per stuk omgezet, zoodat de waarde practisch buiten beschouwing mag blijven. Het kleine vertrouwen, dat langzamerhand bij het publiek ten aanzien van scheepvaartwaarden terugkeerde, is thans weder geheel verdwenen, hetgeen zich duidelijk weerspiegelt in de koers-verminderingen, ook van de overige scheepvaartfondsen. Zelfs de meest courante soorten werden ten verkoop aangeboden, wijl men meent, dat thans ook de overige reederijen met nieuwe geldaanvragen ter markt zullen komen.

	7 Juni	10 Juni	13 Juni	Rijzing of daling.
Holland-Amerika-Lijn	215	201	195	— 20
„ „ „gem.eig.	205	191	186	— 19
Holland-Gulf-Stoomv.-Mij.	85	88	85	
Hollandsche Stoomboot-Mij.	94	94	94	
Java-China-Japan-Lijn	132½	132	129	— 3½
Kon. Hollandsche Lloyd	71	69¾	69¾	+ 1¼
Kon. Ned. Stoomv.-Mij.	119	112½	110¼	— 8¾
Koninkl.-Paketaart-Mij.	123¼	117	115	— 8½
Maatschappij Zeevaart	106	106	106	
Nederl. Scheepvaart-Unie	151	142½	132¾*	— 18¼*
Nievelt Goudriaan	216	204½	201	— 15
Rotterdamsche Lloyd	148	140	139¾	— 8¼
Stoomv.-Mij. „Hillegersberg”	106	106	106	
„ „ „Nederland”	170	155¾	157	— 13
„ „ „Noordzee”	37	33½	32½	— 4½
„ „ „Oostzee”	100	100	100	

Zooals gezegd, heeft de emissie van aandelen Nederlandsche Scheepvaart-Unie de geheele markt ontstemd. Ware dit niet geschied, dan zou er misschien tot het einde toe een kalme tendens op te merken zijn gebleven, zooals ook bij den aanvang der berichtperiode het geval is geweest. Wel waren de berichten uit het buitenland betreffende petroleum, suiker, rubber, etc. niet bepaald bemoedigend te noemen, doch onze markt toonde desniettemin veel weerstand, niet het minst door het bestaan der hier ter plaatse reeds vaker gereleveerde contramine-partij. Vooral voor *suikerwaarden* scheen de markt vrij vast gestemd, ondanks het feit, dat de V. J. S. P. geen verdere partijen heeft verkocht. De limite der Trust bleef namelijk bepaald op f 15,— per picol, terwijl de handelsprijs op het oogenblik f 12½ à f 13,— bedraagt. Hoewel de beurs vrij sceptisch tegenover de verkoop-politiek der V. J. S. P. staat, mede als gevolg van de laatstelijk bekend gemaakte grieven der H. V. A., is men toch in het algemeen geneigd op dit lagere niveau het weigeren van niet-convenieerende biedingen goed te keuren, omdat de mogelijkheid niet uitgesloten schijnt, dat het laagste peil langzamerhand bereikt is. Ten slotte echter bleek de suikermarkt niet bestand tegen den algemeenen druk, te minder, waar ook Indië als verkooper in de markt trad. Speciaal was dit het geval voor Indische crediet-waarden, met name voor aandelen Koloniale Bank en Nederlandsch-Indische Handelsbank, ondanks de omstandigheid, dat eerstgenoemde instelling een dividend declareerde van 20 pCt. (v.j. slechts 18 pCt.) en dat het verslag van de Nederlandsch-Indische Landbouw-Maatschappij (waarvan de aandelen in het bezit zijn van de N. I. Handelsbank) een zeer bevredigenden indruk maakte. Later bleek, dat de koersen eenigszins geforceerd waren; een licht herstel volgde voor deze waarden, doch per saldo hebben zij toch een gevoelig verlies aan te toonen.

De *petroleummarkt* was uitermate stil. Aandelen Koninklijke Petroleum Maatschappij gaven bijna geen variaties te aanschouwen, omdat het publiek bijna niets ondernomen heeft, de koersen in het buitenland ook weinig varieerden en, indien dit al op enkele dagen het geval was, de arbitrage nog niet kon ingrijpen. Zooals hierboven reeds werd medegedeeld ten aanzien van de beurs te Londen, zijn de omzettingen op vreemde beurs-plaatsen zeer gering; meestentijds is de notering niet meer dan nominaal, zoodat geen enkele maatstaf bestaat, waartegen transacties kunnen worden geëntameerd. Voor aandelen Geconsolideerde Hollandsche Petroleum Mij. daarentegen bestond als zuiver lokaal fonds eenige vraag, in verband met de verwachting op een bevredigend dividend.

De *tabaksmarkt* heeft na het zeer opgewekte verloop van de laatste weken een vrij groote inzinking aangetoond. Als algemeene oorzaak moet natuurlijk de marktstemming voor de overige afdeelingen worden aangemerkt; als bijzondere geldt hier nog de publicatie van de oprichting der Cultuur-Maatschappij „De Oostkust”, met een kapitaal van f 30.000.000,—, waarvan geplaatst f 12.000.000,—. In deze combinatie wordt deelgenomen door de Deli-Maatschappij (voor de helft), de Deli-Batavia Mij. (voor ¼), de Senembah (voor 1/6) en de Arendsborg (voor 1/12). Zij heeft voorna-

melijk ten doel het overnemen en inbrengen van tot nu toe nog onafhankelijke tabaks-maatschappijen (o.a. zal de Rotterdam-Deli in de combinatie worden ingebracht) en de beurs vrees thans algemeen, dat de profijten van deze trustvorming niet meer den individueelen aandeelhouders, doch uitsluitend de Mij. „De Oostkust” ten goede zullen komen. Indirect blijft dit natuurlijk ook wel weder voor aandeelhouders gereserveerd, doch men is in den laatsten tijd vrij sceptisch komen te staan tegenover het empooi, dat van in het bedrijf gehouden gelden wordt gemaakt. Bovendien kwam als ongunstige factor hierbij nog de declaratie van het dividend der Senembah, dat, hoewel op zich zelf aanzienlijk (60 pCt.) voor 50 pCt. in aandelen wordt uitgekeerd, hetgeen wederom op een vergroting van kapitaal neerkomt.

	7 Juni	10 Juni	13 Juni	Rijzing of daling.
Amsterdamsche Bank	167	167	167	
Koloniale Bank	169½	154½	159	— 10½
Ned. Handel-Mij. cert. v. aand.	175¾	170	169¾	— 4
Rotterd. Bankvereniging	117	117	117	
Amst. Superfosfaatfabriek	124	123½	122¼	— 1¾
Van Berkel's Patent	99	99	99¼	+ ¼
Insulinde Oliefabriek	44½	40	39¾	— 4¼
Jurgens' Ver. Fabr. pr. aand.	89¼	80½	89¾	+ ¾
Hollandia Melkproducten	199	199	199	
Philips' Gloeilampenfabriek	269	293½	289	+ 20
R. S. Stokvis & Zonen	578	578	578	
Vereenigde Blikfabrieken	97½	93	93	— 4½
Compania Mercantil Argent.	140¾	140¾	132	— 8¾
Cultuur-Mij. d. Vorstenland	143¾	139	133	— 10¾
Handelsver. Amsterdam	404½	394½	390½	— 14
Holl. Transatl. Handelsver.	45	45	45	
Linde Teves & Stokvis	120½	115	114	— 6½
Van Nierop & Co's Handel-Mij.	64	55½	55	— 9
Tels & Co's Handel-Mij.	50¼	51	50¼	
Gecons. Holl. Petroleum-Mij.	219¾	223½	223	+ 3¼
Kon. Petroleum-Mij.	504½	504½	501¼	— 3¼
Orion Petroleum-Mij.				
Afgest. Aand.	53	50½	50½	— 2½
Steaua Romana Petroleum				
Mij. . . Afgest. Aand.	61	62½	62½	+ 1½
Amsterdam-Rubber-Mij.	97	93	90	— 7
Nederl.-Rubber-Mij.	47½	46¾	46	— 1½
Oost-Java-Rubber-Mij.	150½	145	140	— 10½
Deli-Batavia	392	396	380	— 12
Deli-Maatschappij	439½	437	424½	— 15
Medan-Tabak-Maatschappij	363	365	352	— 11
Senembah-Maatschappij	643½	636	614	— 29½

De *rubbermarkt* was uit den aard der zaak flauw gestemd. Er is tot nu toe geen schijn van verbetering in de markt voor het ruwe product op te merken; de fabrieken weigeren zelfs aanbiedingen, tot zeer lagen prijs gedaan, voor het loopende en voor het volgend jaar te zamen, omdat zij bevreesd zijn, zelfs dan nog te hoog te contracteeren.

De markt voor *industriële aandelen* was iets beter van toon; aandelen Philips Gloeilampenfabrieken gaven hier het voorbeeld.

De *emissiemarkt* was wederom zeer levendig; voor sommige uitgiffen bestond weder enorme belangstelling, zoodat b.v. op de inschrijvingen der stad Batavia een uiterst gering percentage kon worden toegewezen. De Amerikaanse markt was zeer vast, ondanks de aanwijzingen van Wallstreet. De oorzaak hiervan moet echter alleen gevonden worden in den hoogerden dollarkoers, die een hogere waardeering der hier verhandelde aandelen mogelijk maakt.

	7 Juni	10 Juni	13 Juni	Rijzing of daling.
American Car & Foundry	141½	150	149½	+ 8¾
Anaconda Copper	92½	91½	91½	— 1
Un. States Steel Corp.	94¾	94¼	94	— ¾
Atchison Topeka	94¾	94¾	94¾	
Southern Pacific	88¾	90	90	+ 1¼
Union Pacific	138¾	142	142	+ 3¼
Int. Merc. Marine orig. Com.	15¾	15¾	15¾	+ ¾
„ „ „ „ prefs.	58½	57¾	59	+ ½

* Ex claim.

De *geldmarkt* toonde eenige neiging tot aantrekken; *prolongatie* 3½ na 2¾ pCt.

GOEDERENHANDEL. GRANEN.

13 Juni 1921.

De oogstberichten uit West-Europa blijven over het algemeen bevredigend. Wel wordt echter hier en daar nog

Noteringen.

Data	Chicago			Buenos Ayres		
	Tarwe Juli	Mais Juli	Haver Juli	Tarwe Juli	Mais Juli	Lijnzaad Juli
11 Juni '21	138 1/2	63 3/4	38 1/4	17,85	8,25	17,95
4 " '21	131 1/4	64 3/8	39 7/8	17,95	8,05	17,40
11 Juni '20	226	174 3/8	104 1/4	24,50	10,60	27,95
11 Juni '19	226	168 1/2	67 1/2	11,35	5,70	28,65
11 Juni '18	220	142 3/8	70 7/8	12,55	5,20 ²⁾	24,45 ³⁾
20 Juli '14	82 ¹⁾	56 3/8 ¹⁾	36 1/2 ¹⁾	9,40 ²⁾	5,38 ²⁾	13,70 ²⁾

¹⁾ per Dec. ²⁾ per Sept. ³⁾ per Juni.

Locoprijzen te Rotterdam/Amsterdam.

Soorten	13 Juni 1921	6 Juni 1921	13 Juni 1920
Tarwe*	22,—	22,—	41,—
Rogge (No. 2 Western) ¹⁾	21,75	21,50	33,—
Mais (La Plata)	252,—	252,—	391,—
Gerst (48 lb. malting) .. ²⁾	280,—	268,—	520,—
Haver (38 lb. white cl.) .. ¹⁾	13,75	13,50	24,—
Lijnkoeken (Noord-Ameri- ka van La Plata-zaad) ³⁾	145,—	142,—	217,50
Lijnzaad (La Plata)	404,—	410,—	825,—

¹⁾ p. 100 K.G. ²⁾ p. 2000 K.G. ³⁾ p. 1000 K.G. ⁴⁾ per 1960 K.G. * Hard/Red Winter Wheat.

AANVOEREN in tons van 1000 K.G.

Artikelen.	Rotterdam			Amsterdam			Totaal	
	6 Juni/13 Juni 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Ooreenk. tijdoak 1920	6 Juni/13 Juni 1921	Sedert 1 Jan. 1921	Ooreenk. tijdoak 1920	1921	1920
Tarwe	37.173	458.215	216.240	1.098	9.727	81.168	467.942	297.408
Rogge	3.698	60.319	8.367	—	—	135	60.319	8.502
Boekweit	—	3.500	2.500	—	500	—	4.000	2.500
Mais	20.121	388.367	128.066	506	33.223	22.359	421.590	150.425
Gerst	1.280	108.270	8.621	508	4.596	320	112.866	8.941
Haver	—	20.125	16.649	—	430	—	20.555	16.649
Lijnzaad	1.379	68.178	14.961	5.350	49.803	3.609	117.981	18.570
Lijnkoek	50	58.082	21.208	500	12.776	1.406	70.858	22.614
Tarwemeel	284	14.892	9.384	—	1.070	—	15.962	9.384
Andere meelsoorten	399	18.164	3.628	—	1.247	100	19.411	3.728

geklaagd over droogte, die in Noord-Frankrijk, Engeland en gedeelten van Duitsland niet bevorderlijk is aan de ontwikkeling van de in het voorjaar uitgezaaide gewassen. Van meer beteekenis is echter de invloed, die in Noord-Amerika het weder op den oogst heeft uitgeoefend. In den loop der week is het 1-Juni rapport verschenen van het Amerikaansche Departement van Landbouw, waaruit bleek, dat de particuliere schattingen van 5 pCt. vermindering in de opbrengst van wintertarwe tengevolge der droogte in Mei, nog te optimistisch zijn geweest. Het rapport schat de schade op ruim 8 pCt. Wel is in Juni de weersgesteldheid zeer gunstig geweest voor de verdere ontwikkeling van den oogst en zijn de berichten over de zomertarwe gunstig, doch de daarmee bezaaide oppervlakte blijkt toch vrij belangrijk ten achter te blijven bij het vorige jaar en het resultaat van het ongunstige maandrapport is een nieuwe stijging van den tarweprijs in Amerika. De prijs voor Juli te Chicago, die van het op 2 Juni bereikte hoogste punt van 140 3/4 dollarcent per 60 lbs. gedaald was tot 130 cent op den 6den, is sedert weder belangrijk gestegen. Op het einde der week was de slotnotering 138 1/2 met vaste stemming. Ook September is sedert de opening van dien termijn op 4 Juni 8 3/4 cent gestegen. Omtrent de Canadeesche zomertarwe hoort men niets dan goeds en de opbrengst wordt vrij belangrijk hooger geschat dan in het vorige jaar. Dat desondanks de prijs te Chicago zoozeer kon stijgen, toont, dat de schade aan de wintertarwe in Amerika als ernstig wordt beschouwd. Men dient trouwens niet uit het oog te verliezen, dat Juni de critieke maand is voor de zomertarwe in Noord-Amerika en de berichten over dien oogst op 1 Juli meestal ongunstig afsteken bij de schatting van een maand te voren.

Europeesche vraag heeft niet in sterke mate kunnen medewerken tot de Amerikaansche prijsverhooging voor tarwe. De meeste importlanden in Europa kochten weinig. Duitsland vooral toont weinig kooplust en tracht voor een deel zijner inkoop crediet te krijgen van de verkopers. Een enkelen keer is dat reeds gelukt, waartoe zal hebben meegewerkt, dat de verkoop van tarwe den laatsten tijd niet gemakkelijk gaat en verkopers er spoediger dan anders toe overgaan den koper ter wille te zijn. Zaken in tarwe tot de volle pariteit der steeds hogere Noord-Amerikaansche prijzen waren zeer schaarsch. Ook in Argentijnsche soorten werd over het algemeen weinig gekocht. Oostenrijk deed in het begin der week eenige inkoop en ook naar Nederland werden beperkte hoeveelheden verkocht, doch de belangstelling van de grootere importlanden was gering. Dientengevolge konden enkele tarwesoorten, die reeds eenigen tijd goedkooper dan andere worden aangeboden, zooals vooral die van de Noord-Amerikaansche Westkust, een groter druk op de bedingbare prijzen uitoefenen dan bij de relatief geringe hoeveelheden, die daarvan worden verladen, mogelijk ware geweest indien een levendiger tarwevraag had bestaan.

In Argentinië was in het begin der week de tarwemarkt

flauw, om zich daarna te herstellen. Vrijdag en vooral Zaterdag volgde echter weder prijsdaling. De aanvoeren van tarwe aan de Argentijnsche markten breiden zich sterk uit, doch de verscheppingen bleven weder klein in verband met onvoldoende scheepsruimte en de staking te Buenos Aires. Deze laatste is op 5 Juni geëindigd en de verscheppingen, die in de afgelopen week weder zeer klein waren, kunnen dus nu vermeerderen. Daartoe dient men echter ook over meer scheepsruimte te kunnen beschikken, welke wegens de Engelsche kolenstaking den laatsten tijd slechts in te geringe mate voorhanden was. Weliswaar schijnt het, dat de kolenstaking ten einde loopt, doch in Juni zal dat geen verbetering meer brengen in de in Argentinië beschikbare scheepsruimte. Bovendien zijn de Argentijnsche tarweprijzen voortdurend te hoog tegenover de Noord-Amerikaansche en indien de hausspeculatie te Buenos Aires en Rosario onder den invloed der Amerikaansche markten verdere prijsdaling in Argentinië tegenhoudt, zal zij den export verder vertragen, vooral nu de Argentijnsche tarwe spoedig zal moeten concurreren met de nieuwe Noord-Amerikaansche, waarvan in Juli de uitvoer een aanvang neemt.

Verscheppingen van tarwe uit Noord-Amerika waren deze week zeer groot en bedroegen ruim een miljoen quarters (217.000 ton), terwijl Argentinië nauwelijks 100.000 quarters verscheepte.

De maïsmarkt, die in Amerika den laatsten tijd bij stijgende tarweprijzen dikwijls die beweging volgde, heeft dat in de afgelopen week niet gedaan. Van 6 tot 10 Juni daalde te Chicago voor den Julitermijn de prijs zelfs 2 7/8 cent per 56 pond. Daaruit blijkt dus, dat de maïsprijs zich slechts met moeite staande hield en de grondtoon voor dit artikel eerder flauw was. Zaterdag volgde echter een prijsverhooging van 1 5/8 cent. Ook in Argentinië was de markt de laatste dagen weifelend. In Buenos Aires was maïs Zaterdag 10 à 20 centavos per 100 Kgr. hooger dan een week te voren, doch Rosario was ten slotte onveranderd tot 10 centavos lager. De belangstelling van Europa was dan ook de laatste dagen over het algemeen gering. In Engeland was de omzet tot op de helft van de vorige week gedaald en ook het Continent kocht weinig, ondanks de reeds eenigen tijd, vooral van Argentinië, geringe verscheppingen. Wel toonden Duitsland en Nederland betere kooplust voor Noord-Amerikaansche maïs en ook Scandinavië kocht weder flinke hoeveelheden voor directe verschepping en ter verladung uit Deutsche en Nederlandsche havens.

Lijnzaad was vast en in het begin der week werd een goede omzet bereikt, naar Engeland zoowel als naar Duitsland, Nederland en België. Een zeer sterke prijsstijging in Argentinië, die in enkele dagen 1,50 pesos per 100 Kgr. bedroeg, maakte daaraan echter een einde, daar koopers niet bereid waren, die verhooging te betalen. De olieprijsen gaven daartoe geen aanleiding. De laatste dagen is daarop het grootste deel der Argentijnsche prijsverhooging weder verloren gegaan.

Nederland. De Nederlandsche molenaars dekten weder geregeld hunne tarwebehoefte uit stoomende partijen, doch behoefden daarbij niet de volle Amerikaanse prijsverhooving te betalen. De beperkte kooplust in de meeste andere landen was voor hen een gunstige factor. Zoowel Noord- als Zuid-Amerikaansche tarwe werd gekocht, doch bij de laatste toont men eenig wantrouwen ten opzichte van de kwaliteit, omdat verschillende aangekomen partijen, vooral van Bahia Blanca, reden tot groot ontevredenheid hebben gegeven.

Voor mais is in de laatste dagen der week de stemming allengs verbeterd. Wel waren de aankomsten vrij omvangrijk, doch binnenkort mag daarin een belangrijke vermindering worden verwacht. Bovendien vindt een flink gedeelte der in Nederland arriveerende maïs zijn weg naar het buitenland. De beschikbare partijen werden dan ook ten slotte vrij gemakkelijk opgenomen. Dit betreft vooral Noord-Amerikaansche maïs, doch ook voor de nieuwe La Plata maïs en eenige partijen Donaumais bestond zeer voldoende kooplust. De omzet is zelfs voor dezen tijd van het jaar zeer bevredigend en grooter dan gewoonlijk.

Ook voor gerst bestond vermeerderde belangstelling en geregeld zijn zaken gedaan ter aflading in Juni en begin Juli in Noord-Afrikaansche soorten, die hier anders gewoonlijk weinig geliefd zijn.

In lijnzaad waren de zaken in het begin der week levendig tot stijgende prijzen. De nog aangeboden disponibele en stoomende partijen werden opgeruimd en ook op aflading werden geregeld zaken gedaan. De hierboven reeds gemelde plotselinge sterke prijsstijging in Argentinië maakte aan de leverdige zaken echter een einde. De oliemarkt volgde die stijging niet en zaken werden onmogelijk. Slechts maakten sommigen gebruik van de geboden gelegenheid om vroeger op aflading gekocht zaad met winst te verkopen, doch de laatste dagen der week werd bijna niets meer verhandeld. Op Vrijdag en Zaterdag ging intusschen de Argentijnsche prijsverhooving weder voor het grootste deel verloren.

KATOEN.

Marktbericht van de heeren Sir Jacob Behrens & Sons, Manchester, d.d. 8 Juni 1921.

Het Landbouwerbericht van Washington van 2 Juni geeft een gemiddelde conditie van den Amerikaanschen katoen-oogst aan tot 25 Mei van 66 pCt. tegen 62,4 pCt. verleden jaar en 69½ pCt. in 1917. Zelfs deze stand was beter dan men verwacht had en met de betere weerberichten uit Amerika en de ongunstige vooruitzichten van de industrie zijn prijzen weer wat gedaald, hoewel ten slotte een reactie plaats vond, zoodat het verschil deze week slechts heel gering was. In Engeland ondervindt men den invloed van de sterke daling in den g. koers, waardoor prijzen van katoen daar weer gestegen zijn. Egyptische katoen is kalm, zonder vraag.

Daar de werkgevers en werknemers in de katoenindustrie niet tot een schikking zijn gekomen, zijn de fabrieken thans gesloten. Dit heeft tot nu toe slechts weinig invloed op de vraag naar garens gehad, daar hiervan nog steeds groote voorraden zijn. Bovendien zijn er zooveel fabrieken, die gebrek aan steenkool hebben, dat de staking weinig invloed heeft op de markt. Prijzen zijn dan ook vast, doch waar voorraden groot blijven, denkt men er nog niet aan de noteringen te verhoogen, vooral daar de vraag nog niet van veel betekenis is. Indië zendt nog enkele orders in enkele en getwijnde garens, maar de vraag naar 40er mule, het voornaamste nummer voor die markt, is nog vrij onbelangrijk. China toont nog eenige belangstelling voor 42/2, doch ook de limites vandaar zijn nog te laag. De aanvraag van het Continent is ook van weinig betekenis en alleen voor Holland worden nog enkele zaken gedaan.

De toestand van de doekmarkt is geheel onder den invloed van de industriele positie, daar alle katoenfabrieken gesloten zijn en koopers dus liever een afwachende houding aannemen. Er zijn echter wel aanwijzingen, dat zoowel in China als ook in Indië de vraag toeneemt, zoodat men dus wel betere zaken verwacht, zoodra de arbeidsmoeilijkheden geregeld zijn. Men verwacht wel, dat de kolenstaking spoedig geëindigd zal zijn en zoodra dit het geval is, zullen ongetwijfeld de moeilijkheden in de katoenindustrie spoedig tot het verleden behooren.

1 Juni	8 Juni	Oostkoersen.	1 Juni	8 Juni
Liverpoolnoteringen.	T. Trop. Indië	...	1/3 7/8	1/3 3/8
F.G.F. Sakellaridis	16:00	16,00	T.T. op Hongkong	2/6
G.F. No. 1 Oomra	4.40	4.55	T.T. op Shanghai	3/2 1/4

SUIKER.

De suikermarkten staan onder den invloed der verleden

week door Willett & Gray bekend gemaakte nieuwe raming van den Cuba-oogst, n.l. 3.900.000 tons. Waar de vorige raming van Willett & Gray 200.000 tons minder omvatte, terwijl particuliere ramingen, daarna verspreid, nog aanmerkelijk lager luidden, was de nieuwe verhoogde taxatie van Willett & Gray zeer verrassend. Bij de algemeene flauwe stemming op de verschillende suikermarkten kan een dergelijk bericht slechts teleurstelling verwekken. Toch schijnt de nieuwe raming op goede gronden gebaseerd te zijn; wanneer echter de sedert kort op Cuba vallende zware regens aanhouden, is het niet waarschijnlijk, dat dit cijfer bereikt zal worden. Intusschen dient rekening gehouden te worden met een oogst, welke dien van verleden jaar, groot 3.730.000 tons, overtreft.

Het weer in Duitschland was in de afgelopen week wel bevordelijk voor de landbouwwerkzaamheden. Hier en daar echter maakten de zware regens opnieuw bearbeiding van den grond noodzakelijk. De laatste rondvraag aan de ruwsuikerfabrieken, betreffende de dit jaar te bebouwen oppervlakte, heeft tot resultaat de volgende cijfers:

In werking zullen zijn 269 fabrieken (vorig jaar 270); bebouwde oppervlakte 335.394 H.A., (vorig jaar 273.826 H.A.); uitbreiding oppervlakte pl.m. 22½ pCt.

Voor in het Oosten en Westen van Duitschland teekent zich de uitbreiding het sterkst af. Het is nu de vraag, of de bieten ook werkelijk tot suiker verwerkt zullen worden.

Ook in Tsjecho-Slowakye is het weer gunstig geweest en verwacht men voor dit jaar, de bebouwde oppervlakte in aanmerking nemende, minstens een bevredigende oogst. Na geruimen tijd van stilstand in den uitvoer, is dit land weer met exporteerders van suiker begonnen; zoowel naar Engeland als naar Noorwegen en Finland werden niet onbelangrijke posten verkocht.

F.O. Licht geeft de volgende cijfers voor de zichtbare voorraden:

	1921	1920	1919	
Duitschland 1 April ..	574.293	400.433	832.214	tons
Tsjecho-Slowakye 1 Mei ..	395.977	214.973	300.000*	"
Frankrijk 1 April	200.457	116.349	35.000*	"
Nederland 1 Mei	90.514	64.411	58.442	"
België 1 Mei	92.048	48.375	49.095	"
Engeland 1 Mei	421.707	373.101	345.252	"
Totaal in Europa	1.774.996	1.217.642	1.621.003	tons
V. S. v. N. A. 12 Mei ..	209.434	56.927	138.264	"
Cuba, alle hav. 21 Mei.	1.285.000	669.375	1.157.223	"

*Totaal ..... 3.269.430 1.943.944 2.916.490 tons

*) Raming.

In Engeland viel de consumptie tengevolge van de groote kolenstaking geducht tegen; zij bedroeg in Mei 84.243 tons tegen 105.179 tons verleden jaar en ongeveer 150.000 tons per maand in normale jaren.

De Engelsche Board of Trade statistiek over Mei luidt:

	Mei 1921	Mei 1920	Jan. Mei 1921	Jan. Mei 1920
Import rietsuiker	65.205	171.953	420.750	587.447
" biet	—	—	—	—
" geraffineerd ..	39.451	10.720	142.199	91.785
Totaal	104.656	182.673	562.940	679.232
Voorraad in Entrepot ..	383.650	388.400	—	—
" " Raffinader ..	11.950	35.150	—	—
Opbrengst ..	39.844	80.958	356.003	301.364
Totaal binnenl. verbruik	84.243	105.179	537.146	526.177
" export	50	112	617	2.003

Ben spoedige weder-opname van het werk in de mijnen is thans waarschijnlijk en mag daarna meerdere vraag naar suiker van de zijde van Engeland verwacht worden. Waar de planters op Cuba en Java echter voldoende blijken van zwakheid gegeven hebben, is het zeer de vraag of zij daarvan zullen weten te profiteren.

Op Java vonden verdere afdoeningen uit de tweede hand plaats. De Vereenigde Producenten verkochten tot dusver weliswaar ruim 1/3 gedeelte van hunnen oogst, doch is hiervan tot nog toe slechts een klein gedeelte werkelijk voor uitvoer herverkocht. Het rendement van 45 fabrieken bedroeg op 1 Juni bijna 9 pCt. meer dan verleden jaar.

De laatste Cuba-statistiek luidt:

	1921	1920	1919	
Weekontvangst tot 4 Juni	114.000	62.745	91.293	tons
Tot. outv. 1 Dec. 20 4 Juni	2.749.000	3.040.114	3.080.679	"
Werkende fabrieken	75	45	106	"
Weekexport tot 4 Juni ..	54.000	73.227	83.347	"
Tot. exp. 1 Jan. 4 Juni ..	1.385.000	2.358.553	1.879.759	"
Totale voorraad 4 Juni ..	1.409.000	651.280	1.200.678	"

NOTEERINGEN.

Data	Amsterdam per loopende maand	Londen			New York 96 p Ct. Centrifugals
		Tates Cubes No. 1	White Java f.o.b. per Juli/Aug.	Amer. Granulated c.i.f. Mei/Juni	
8 Juni '21	f —	Sh. 63/6	Sh. 22/-	Sh. 32/-	\$ cts. 4,50
1 „ '21	„ —	63/6	22/-	32/-	4,89
8 Juni '20	„ —	116/-	107/6	—	20,06
8 Juni '19	„ —	64/9	36/6	—	7,28
11 Juli '14	„ 11 ¹¹ 1/2	—	—	—	3,26

KOFFIE.

(Mededeeling van de Makelaars G. Duuring & Zoon, Kolff & Witkamp en Leonard Jacobson & Zonen).

Noteeringen en voorraden.

Data	Rio		Santos		Wisselkoers
	Voorraad	Prijs No. 7	Voorraad	Prijs No. 4	
11 Juni 1921	854.000	1 ¹⁾	2.907.000	13.600	8 ⁵ / ₃₂
4 „ 1921	807.000	10.900	2.965.000	12.100	8 ⁵ / ₈
28 Mei 1921	771.000	9.675	2.942.000	11.500	8 ¹ / ₂
11 Juni 1920	301.000	10.100	1.820.000	2 ¹⁾	15 ¹⁸ / ₃₂

Ontvangsten.

Data	Rio		Santos	
	Afgelopen week	Sedert 1 Juli	Afgelopen week	Sedert 1 Juli
11 Juni 1921....	70.000	3.045.000	175.000	10.075.000
11 Juni 1920....	55.000	2.414.000	43.000	3.999.000

¹⁾ Niet genoteerd. ²⁾ Nominaal 15.000 tot 14.000.

Statistiek der firma G. Duuring & Zoon.

Zichtbare voorraad op 1 Juni 1921, in duizenden balen.

	1921					1920					1919					1918					1914										
	1921					1920					1919					1918					1914										
Voorraad in Europa ..	1.858	2.102	1.485	2.082	8.102	1.858	2.102	1.485	2.082	8.102	1.858	2.102	1.485	2.082	8.102	1.858	2.102	1.485	2.082	8.102	1.858	2.102	1.485	2.082	8.102	1.858	2.102	1.485	2.082	8.102	
Stoomend	Brazilië ..					710	451	1.723	151	234	710	451	1.723	151	234	710	451	1.723	151	234	710	451	1.723	151	234	710	451	1.723	151	234	
n. Europa	Oost-Indië ..					7	—	149	?	8	7	—	149	?	8	7	—	149	?	8	7	—	149	?	8	7	—	149	?	8	
	Ver. Staten					—	—	—	—	9	—	—	—	—	9	—	—	—	—	9	—	—	—	—	9	—	—	—	—	9	
Voorraad Ver. Staten	2.575	2.553	3.357	2.233	8.353	2.575	2.553	3.357	2.233	8.353	2.575	2.553	3.357	2.233	8.353	2.575	2.553	3.357	2.233	8.353	2.575	2.553	3.357	2.233	8.353	2.575	2.553	3.357	2.233	8.353	
Stoomend naar Ver. Staten	Brazilië ..					215	617	379	1.103	345	215	617	379	1.103	345	215	617	379	1.103	345	215	617	379	1.103	345	215	617	379	1.103	345	
	Oost-Indië ..					?	?	?	?	16	?	?	?	?	16	?	?	?	?	?	16	?	?	?	?	16	?	?	?	?	16

	1921					1920					1919					1918					1914									
	1921					1920					1919					1918					1914									
Voorraad in Rio	4.827	4.664	4.746	5.163	10.409	4.827	4.664	4.746	5.163	10.409	4.827	4.664	4.746	5.163	10.409	4.827	4.664	4.746	5.163	10.409	4.827	4.664	4.746	5.163	10.409	4.827	4.664	4.746	5.163	10.409
„ „ Santos ..	775	383	645	810	191	775	383	645	810	191	775	383	645	810	191	775	383	645	810	191	775	383	645	810	191	775	383	645	810	191
„ „ Bahia ..	2.933	1.919	5.602	5.767	963	2.933	1.919	5.602	5.767	963	2.933	1.919	5.602	5.767	963	2.933	1.919	5.602	5.767	963	2.933	1.919	5.602	5.767	963	2.933	1.919	5.602	5.767	963
Totaal	8.575	6.988	11.020	11.829	11.616	8.575	6.988	11.020	11.829	11.616	8.575	6.988	11.020	11.829	11.616	8.575	6.988	11.020	11.829	11.616	8.575	6.988	11.020	11.829	11.616	8.575	6.988	11.020	11.829	11.616
Op 1 Mei	8.580	7.581	11.209	11.751	12.124	8.580	7.581	11.209	11.751	12.124	8.580	7.581	11.209	11.751	12.124	8.580	7.581	11.209	11.751	12.124	8.580	7.581	11.209	11.751	12.124	8.580	7.581	11.209	11.751	12.124
Op 1 Juli	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275	6.750	10.336	11.702	7.778	10.275

THEE.

(Opgave van den makelaar J. van Eck.)

Bericht van den afloop Theeveiling op 9 Juni 1921.

Aanbod in veiling bestond uit:

Heden:

18506, 12/2, 20/4 kn. Java thee	706	„ Sumatra thee
1315	„ ex voorgaande veiling.	

Totaal.. 20527, 12/2, 20/4 kn. thee.

17 Juni 1920:

14874, 60/4 kn. Java thee	„ Sumatra thee
---------------------------	----------------

Totaal 14874, 60/4 kn. thee

Aanbod 1 Januari j.l. tot heden: idem 1920 idem 1919

8 veilingen	6 veilingen	58840 kn.
Java thee	143785 kn.	96844 kn.
Sumatra thee	5714 „	7232 „

Totaal .....

149479 kn. 104076 kn. 58935 kn.

De veiling had een kalm, eenigszins traag verloop.

Prima blad thee vast en veelal boven afloop vorige veiling. Goede midden kwaliteiten en ordinair blad zeer onregelmatig, van circa 3 cts. onder taxatie tot circa 4 cts. boven taxatie.

Gebroken: van Gebroken thee tot Gebroken Oranje Pecco alle kwaliteiten iets lager dan in voorgaande veiling.

Op Donderdag 30 Juni e.k. komen in veiling circa 21800 kn. thee.

Amsterdam, 9 Juni 1921.

RUBBER.

In het begin der afgelopen week was de markt iets vaster en liepen de prijzen iets op. Tegen deze verhoogde prijzen kwamen echter meerdere verkoopers, zoodat deze zich niet konden handhaven. De markt sluit dan ook weer op ongeveer dezelfde noteeringen als de vorige week.

De noteeringen luiden:		einde voorgaande week:	
Prima Crêpe loco	43 c.	42 1/2 c.	
„ „ Juli/Sept.	45 1/2 „	44 1/2 „	
„ „ Oct./Dec.	48 „	48 1/2 „	
Smoked Sheets loco	37 1/2 „	38 1/2 „	
„ „ Juli/Sept.	40 „	40 1/2 „	
„ „ Oct./Dec.	43 1/2 „	44 1/2 „	

13 Juni 1921.

VERKEERSWEZEN.

SCHEEPVAART.

GRAAN.

Data	Petrograd Londen/R'dam	Odessa Rotterdam	Atl. Kust Ver. Staten		San Lorenzo	
			Rotterdam	Bristol Kanaal	Rotterdam	Engeland
6/11 Juni 1921	—	—	6/3	6/3	55/-	55/-
30 M./4 Juni 1921	—	—	6/3	6/3	54/6	54/6
7/12 Juni 1920	—	—	—	10/6 ¹⁾	—	110/6
9/14 Juni 1919	—	—	—	8/6 ¹⁾	275/-	65/-
Juli 1914	11 d.	7/3	1/11 ¹⁾ / ₄	1/11 ¹⁾ / ₄	12/-	12/-

KOLEN.

Data	Cardiff				Oostk. Engeland	
	Bordeaux	Genua	Port Said	La Plata Rioler	Rotterdam	Gothenburg
6/11 Juni '21	—	17/6	—	—	—	—
30 M./4 Juni '21	—	17/6	—	—	—	—
7/12 Juni '20	—	55/-	60/-	—	f 12,-	Kr. 55
9/14 Juni '19	25/6 ¹⁾	47/6	47/6	51/10 ¹⁾ / ₂	f 10,-	Kr. 32 ¹⁾ / ₂
Juli 1914	fr. 7,-	7/-	7/3	14/6	3/2	4/-

DIVERSEN.

Data	Bombay West Europa (d.w.)	Birma West Europa (rijst)	Vladivostok West Europa	Chil West Europa (salpeter)
	6-11 Juni 1921....	22/6	37/6	—
30 Mei/4 Juni 1921....	22/6	35/-	—	35/-
7/12 Juni 1920....	107/6	185/-	—	—
9/14 Juni 1919....	107/6 ¹⁾	160/- ¹⁾	—	—
Juli 1914....	14/6	16/3	25/-	22/3

¹⁾ Voor Britsche schepen.

Graan Petrograd per quarter van 496 lbs. zwaar, Odessa per unit, Ver. Staten per quarter van 480 lbs. zwaar.

Ooverige noteeringen per ton van 1015 K.G.

RIJNVAART.

Week van 6 tot 13 Juni 1921.

In de afgelopen week was er weinig aanvoer. Doordat veel scheepsruimte beschikbaar was, werd de vracht zeer laag genoteerd. Voor erts bedroeg deze 30 tot 40 cents per last bij 1/4 resp. 1/2 lostijd, terwijl het sleeploon in het begin der week met 35 cents, einde der week met 40 tot 45 cents per last genoteerd werd. Voor erts naar het Rijn-Herne-Kanaal werd 70/80 cents bij 1/4, resp. 1/2 lostijd inclusieve sleeploon betaald.

In de Ruhr-havens werd ook weinig verladen. De exportkolenvracht werd met 20 cents per ton met vrij sleepen genoteerd.

Ook naar den Bovenrijn waren de verladingen uiterst gering en overtrof het aanbod van schepen verre de vraag. De vracht van Ruhrort naar Mannheim bedroeg Mk. 8,— per ton, terwijl het sleeploon met ongeveer Mk. 20,— per ton genoteerd werd. Het sleeploon Mannheim/Straatsburg bedroeg Mk. 24,— tot Mk. 26,— per ton.

De waterstand was tamelijk gunstig; Cauber Pegel wees einde der week 169 cM. aan.

DE TWENTSCHE BANK

AMSTERDAM - ROTTERDAM - 's-GRAVENHAGE - DORDRECHT - UTRECHT - ZAANDAM

Maandstaat op 31 Mei 1921

DEBET

Aandeelhouders nog te storten 90 pCt. op aandelen B, waarvoor effecten gedeponeerd	f	1.784.700,—	
Deelneming in de firma's:			
B. W. BLIJDENSTEIN & Co., te Londen;			
B. W. BLIJDENSTEIN Jr., te Enschede;			
LEDEBOER & Co., te Almeló, f 7.503.125,—, waarvoor in geld gestort		5.953.125,—	
waarvoor effecten gedeponeerd	f	1.550.000,—	
Deelneming in bevriende Bankinstellingen .... f 6.699.527,24, waarvoor in geld gestort		5.016.627,24	
waarvoor effecten gedeponeerd		1.683.900,—	
Effecten van Aandeelhouders gedeponeerd bij bevriende instellingen		3.000.000,—	
ten eigen gebruik		36.270.750,—	
			42.504.650,—
Kassa, Wissels en Coupons			47.385.469,58½
Nederlandsche Schatkistbiljetten en Schatkistpromessen			20.015.694,94
Saldo's bij Bankiers:			
beschikbaar voor eigen gebruik	f	3.181.432,09½	
voor rekening van derden		23.262.453,56	
			26.453.885,65½
Prolongatiën gegeven			12.543.480,—
Eigen Effecten en Syndicaten			7.349.326,33
Credietvereniging	f	76.815.823,71	
Af: loopende Promessen		14.990.000,—	
			61.825.823,71
Voorschotten tegen Onderpand of Borgtocht en Saldi Rek. Crt. f 76.925.335,30			
Af: loopende Promessen		3.585.000,—	
			73.340.335,30
Voorschotten op Consignatiën			2.633.215,10
Gebouwen			3.798.370,94
Totaal	f	310.604.703,80	

CREDIT

Kapitaal	f	35.500.000,—	
Reservefonds		7.922.057,06	
Buitengewone Reserve		1.000.000,—	
Waarborgfonds Credietvereniging		6.342.205,—	
Reserve Credietvereniging		3.864.948,15	
			f 54.629.210,21
Aandeelhouders voor gedeponeerde effecten als waarborg voor 90 pCt. storting op aandelen B .... f 1.784.700,—		40.719.950,—	
in Leen-Depôt			42.504.650,—
Zieken- en Pensioenfondsen			1.313.674,63
Deposito's			48.766.891,59
Prolongatie-Deposito's			2.557.200,—
Saldo's te ontvangen en te leveren fondsen			1.166.089,66
Saldi Rekeningen Courant	f	86.904.484,48	
" " " voor gelden in het Buitenland		23.262.453,56	
" " " Credietvereniging		5.929.124,22	
			116.096.062,26
Beleeningen en Daggeld genomen			6.800.000,—
De Nederlandsche Bank			2.566.779,61
Te betalen Wissels			33.334.333,47
Diverse Rekeningen			869.812,37
Totaal	f	310.604.703,80	